

Прилог 3

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Вовед во новинарството			
2.	Код	4PF107021			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	1 година/ I семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник	Вонреден проф. д-р Андон Мајхошев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има за цел да ги воведо младите новинари во новинарската професија, поставувајќи ги основите врз кои ќе може да го прошируваат своето знаење (теоретско, но пред сè практично) во новинарството; студентите да се стекнат со знаења за основните карактеристики на новинарската професија и на новинарскиот прозивод, за неопходниот минимум на една информација за таа да добие третман на вест, за поделбата на новинарските жанрови и основните карактеристики на секој од нив.				
11.	Содржина на предметната програма: Предметот во себе ги содржи основите на новинарската професија, етичката димензија на новинарската професија, слободата на изразување и одговорноста на новинарот, објективното, неутрално и навремено известување, актуелноста и содржајноста на новинарскиот производ, вредносниот минимум на информацијата. Предметната програма ги професионалните стандарди на новинарската професија, а во тие рамки ги разработува спецификите на новинарскиот израз наспроти другите облици на изразување, јазикот на медиумите, изворите на информирање, елементите на новинарскиот производ: аргументираност, аналитичност, објективност, природата и елементите на веста, пронаоѓањето на новинарска приказна, нејзиното разработување и начинот на нејзиното претставување.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, практична работа, интерактивен приод во совладувањето на предметната материја (работа во парови, фронтална, тимска, групна работа)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа=240			
14.	Распределба на расположивото време	(45+30+30+30+60+75=240 часа (3+2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	3 часа неделно	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	2 часа неделно	
16.		16.1.	Проектни задачи		

	Други форми на активности	16.2.	Самостојни задачи	2 часа неделно
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		2 колоквиума X 20 поени + 30 поени завршен испит
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10
	17.3.	Активност и учество		20
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Минимум 42 поени		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик/англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Веле Смилевски	Основи на новинарската теорија и практика	Матица Македонска	Скопје, 2006
22.1.	2.	Бојаровски З., Геровски Б., Даути Д., Миронски Ј. Давчев Д.	Пишување за печатени медиуми	МИМ	Скопје, 2005
	3.	Кунчик, М., Ципфел, А.	Вовед во науката за публицистиката и комуникациите	Фондација Фридрих Еберт	Скопје, 1998
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Nedellkovic, D. V.	Praktikum novinarstva	Privredni pregled	Beograd, 2002

	2.	Веле Смилевски	Новинарски лексикон: примери со	Матица Македонска	Скопје, 2001
	3.	Nedellkovic, D. V.	O novinarstvu I novinarima	Filozovski fakultet	Novi Sad, 2007

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на новинарство			
2.	Код	4PF107121			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Прва година / I семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Вон. Проф. д-р Страшко Стојановски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот ги поставува основите врз кои ќе се одвива натамошната едукација на младите новинари. Студентите преку овој предмет имаат можност да се запознаат со историјата на комуницирањето, значењето на информирањето како предуслов за барање механизми за споделување и ширење на информациите. Во тој контекст појавата на печатарството и првите весници се историски пресврт кој во себе ги содржи зачетоците на новинарството во сите негови форми. Студентите стекнуваат знаења за историските фази во развојот на новинарството, за комерцијализација на печатот, слободата на печатот и цензурата, како исклучително битни елементи во практикувањето на новинарската професија. Притоа, особено е важно стекнувањето на знаења за појавата и развојот на македонскиот печат и новинарство. Со совладувањето на материјата предвидена со овој предмет, младите новинари добиваат основа за понатамошно вклучување во процесот на совладувањето на современите предизвици на новинарството и улогата на новинарите во системот на јавно информирање..				
11.	Содржина на предметната програма: Предметот Историја на новинарството разработува теми од современите историски и теоретски истражувања поврзани со развојниот процес на печатените				

	<p>и електронски медиуми, нивните особености и карактеристики во одредени историски периоди.</p> <p>Предметот ги третира зачетоците и развојот на новинарството во светот како историски процес којшто е поврзан со појавата на печатот како средство за масовно комуницирање.</p> <p>Преку теоријата студентите се запознаваат со историјата и значењето на комуникацијата, почетоците на печатарството и појавата на весниците, светскиот систем на вести, појавата и развојот на македонскиот печат и новинарство, историските фази во развојот на мас-медиумите, развојот на новите медиуми. Посебно внимание се посветува на радио и радионовинарството, на телевизијата и ТВ новинарството, како и на појавата на електронското издаваштво и електронските весници.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Почетоците и развојот на историјата на новинарството - Историја на комуницирањето - Предисторија на печатот и првите весници - Слобода на печатот - Системот на вести во светот - Новиот журнализам и новите можности на известување - Појавата и развојот на македонскиот печат и новинарство - Новинарството меѓу двете светски војни - Новинарството по Втората светска војна - Историските фази во развојот на мас-медиумите - Нови медиуми - Меѓународни организации на новинарите 			
12.	Методи на учење: Предавањата во основа го имаат процесот на интерактивна настава со цел разјаснување и доближување до карактеристиките на современото новинарство; изработката на семинарски работи од областа на историскиот развој на новинарството; активно учество во дискусиите од областа на наведената проблематика; примена на теоретските знаења во практика; редовни консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС X 30 часа=180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60=180 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	2
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	2
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	1
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10
	17.3.	Активност и учество		20

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) F
		од 51 до 60 бода	6 (шест) E
		од 61 до 70 бода	7 (седум) D
		од 71 до 80 бода	8 (осум) C
		од 81 до 90 бода	9 (девет) B
		од 91 до 100 бода	10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик/Англиски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Груевски, Томе	Историја на новинарството	Студиорум	2011.
	2.				
	3.				
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Gjuric, Dusan	“Novinarska enciklopedija”,	Beograd	1997.
	2.	Смилевски, Веле,	„Новинарски лексикон: со примери“	Скопје	2001.
	3.	Melit, Malkolm	“Prirucnik za novinare”	Podgorica	1995.

Прилог бр.3	Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Слобода на медиуми и изразување
2.	Код	4PF107221
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавност
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“- Штип, Правен факултет
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв

6.	Академска година / семестар	Прва година/ I семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. Д-р Јован Ананиев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со предметните содржини и усвојување на основни знаења од областа на слободата на медиуми и слободата на изразување. Влијанието на слободата на медиумите врз општествената и особено политичката сфера. Исто така, предметот има за цел да ги детектира факторите кои влијаат врз остварувањето на слободата на медиумите и слободата на изразување и да ги даде основните насоки на професионалните стандарди на медиумското работење, пред се слободата на медиумите како основен предуслов за развојот на демократските процеси во општеството.				
11.	<ul style="list-style-type: none"> - Содржина на предметната програма: - Поим, дефиниција и значење на слободата на медиуми и слободата на изразување - Извори на правото на слобода на изразување (меѓународни, регионални и национални) - Гарантирање на слободата на медиумите и слободата на изразување низ призмата на меѓународните правни инструменти на ООН, ЕУ, Советот на Европа и националното законодавство (Устав на РМ, Закон за медиуми, Закон за аудио, аудиовизуелни медиумски услуги, Закон за слободен пристап на информации од јавен карактер) - Слобода на медиуми и изразување- основни општествени претпоставки - Историско-филозофски аспекти на развојот на слободата на медиумите - Анализа на студија на случај поврзан со остварувањето на слободата на медиуми и слободата на изразување - Граници на слободата на медиумите и слободата на изразување - Цензура и автоцензура - Слобода на медиуми и слобода на изразување и говор на омраза - Значење на саморегулацијата за слободата на медиумите - Слободата на медиумите и изразување во Република Македонија - Меѓународна контрола на остварувањето на слободата на медиумите - Влијание на глобализацијата врз развојот на медиумите и слободата на медиумите - Современи погледи на значењето на слободата на медиумите и слободата на изразување 				
12.	Методи на учење: Предавања, Вежби, Колоквиуми, Есеј, Консултации, анализа на случаи (case study)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС X 30 часа=180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60=180 часа (2+2+1)			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава. (15 недели x 2 часа=30 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. (15 недели x 2 часа=30 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење - задачи	60 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		40+30 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бода	
	17.3.	Активност и учество		20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски/англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Андон Мајхошев	Медиумско право (авторизирани предавања)	
		2.	Андон Мајхошев	Новинарска етика (Рецензирана скрипта)	УГД
3.	Снежана Трпевска	Слобода на изразување, јавен интерес и медиумска регулација	Висока школа за новинарство и односи со јавност		
			Година	2015	
				2016	
				2010	

		4.	Слаџана Димишкова	Слобода на изразувањето и демократијата	Вечер пресс- Прв приватен универзитет- Европски универзитет- Скопје	2008
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Dor & Pember	Mass Media Law	McGrow Hill Pubilshers	2006
		2.	Wayne Overbeck	Major Principles of Media Law	Wadsworth Publishing	2007
		3.	Hugh Jones	Publishing Law	Taylor and Francis	2007
		4.	Jackie Harrison	European Broadcasting Law Policy	Cambridge University Press	2007
		5.		Закон за медиуми (Сл. Весник на РМ 184/13)		
				Закон за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (Сл. Весник на РМ 184/13)		
				Закон за слободен пристап на информации од јавен карактер		

Прилог бр.3	Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на економија			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	1 година /I семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Дарко Лазаров			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			

10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Предметот на студентите им овозможува да навлезат во фундаменталните концепти, принципи и теории на економската наука. Всушност, економската наука како општествена научна дисциплина го изучува ефикасното алоцирање на ресурсите преку основните пазарните механизми. обработува темите од микроекономија и макроекономија. Во рамките на микроекономија студентите ќе ги изучуваат основните пазарни механизми и улогата на пазарот во алокација на ресурсите во економијата. Инструментите на понуда, побарувачка, и пазарна рамнотежа се базичните концепти преку кои студентите ќе го изучуваат начинот на кој потрошувачите и производителите се обидуваат да ги остварат своите цели т.е како се постигнува пазарна ефикасност. Исто така, во делот од микроекономија студентите ќе се запознаат и стекнат со основни знаења за одделните пазарни структури (форми на потполна и непотполна конкуренција), пазарите на фактори на производство и државната регулација и потребата на државата за интервенција на одделни пазари.</p> <p>Делот од предметната програма што се однесува на макроекономија ќе им овозможи на студентите да одговорат на прашања од типот: што ги определува стапките на раст на економиите? Кои се односни инструменти на финансиите и како финансиската интермедијација влијае во економијата? Што ја детерминира стапката на инфлација и колку владата се грижи да ја одржи ценовната стабилност? итн. Зошто се случуваат економските кризи и како монетарната и фискалната политика влијаат во насока на одржување на макроекономска стабилност. Кои се причините за невработеноста и како креаторите на економските политики се справуваат со овој проблем.</p> <p>Наставната единица придонесува пред сè кон развојот на следните општи и специфични компетентности: владеење со содржината и методологија на предметната област; користење на стекнатото знаење во решавање на конкретни практични проблеми.</p>
11.	<p>Содржина на предметната програма: Интерпретација на десетте принципи на економијата како вовед во основните економски принципи (како луѓето донесуваат одлуки, како луѓето заемно дејствуваат и како функционира економијата во целина); Како функционираат пазарите: пазарни сили на побарувачка, понуда и пазарна ефикасност во услови на конкуренција; Еластичност и нејзина парктична примена (еластичност на побарувачка, еластичност на понудата и примена на побарувачката, понудата и еластичноста; Пазари и благосостојба (потрошувачи и потрошувачки вишок, производители и вишокот на производителот, и пазарна ефикасност); Теорија на фирма и индустриска организација (производство и специфичности на производството, трошоци на краток и долг рок); Претпријатијата во услови на потполна и непотполна конкуренција (монопол, олигопол и монополистичка конкуренција); Пазари на фактори на производство и државна регулација (потребата на државата да интервенира на одделни пазари).</p> <p>Мерење на БДП (Компоненти на БДП, реален наспроти номинален БДП); Економски флукуации на краток рок (агрегатна понуда и побарувачка, влијание на монетарната и фискалната политика на краток рок); Основни инструменти на финансиите (финансиска интермедијација и улогата на финансиите во економијата); Понудата на пари и инфлација (класични теории на инфлацијата, инфлациони трошоци).</p>
12.	<p>Методи на учење: Теоретски предавања, индивидуална и тимска работа, учење во соработка, методи на писмени и усни разбирања, методи на групни дискусии, проектни активности, сопствено ангажирање на студентите со читање на литература.</p>

13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+60=180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)		30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)		30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи		30 часа	
		16.3.	Домашно учење		60 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		70 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Освени 42 бодови од парцијални испити, изработена семинарска работа и редовност на предавања и вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик/Англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Грегори Менкју	Принципи на економија	Thomson South – Western, (превод од владата)	2004
	2.	Дарко Лазаров	Бизнис економија: селектирани микроекономски теории и концепти - скрипта.	Универзитет Гоце Делчев - Штип. ISBN 978-608-244-590-8	2018	
22.2.	Дополнителна литература					

	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Stiglitz J., Walsh C.	Economics, Third Edition	Norton & Company, New York	2002
	2.	Таки Фити	Економија	Економски факултет, Скопје	2014

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Македонски јазик 1		
2.	Код		4FF100721		
3.	Студиска програма		Медиумски студии и односи со јавноста		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Правен факултет, Катедра за медиумски студии и односи со јавност		
5.	Степен		Прв циклус		
6.	Академска година/семестар		I сем.	7. Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник		доц. д-р Ана Витанова Рингачева		
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите се запознаваат со македонскиот јазик и со неговиот развој. Се запознаваат со фонолошко-фонетската и со морфолошката структура на јазикот. Се воведуваат и во основните начини на зборообразувањето. Владеење со македонскиот јазик во усна и во писмена форма. Познавање од областа на фонетиката и фонологијата на македонскиот јазик. Способност за практична примена на знаењата од областа на правописот и правоговорот.				
11.	Содржина на предметната програма: Фонетика и фонологија: Глас и фонема; Поделба на гласовите: Самогласки, самогласно р и согласки; Гласовни промени: Самогласки во непосреден допир; Испуштање на самогласките (е, о, а); Редување на самогласки во коренот на зборот; Едначење по звучност; Звучни согласки на крајот на зборот; Удвоени согласки; Испуштање на согласки; Редување на согласки. Акцент: Општи карактеристики на акцентот во македонскиот јазик; Отстапување од третосложното акцентирање; акцентот кај сложените зборови; Акцентот кај зборовите од туѓо потекло; Акцентски целисти: Акцентски целисти со два полнозначни збора; Проклитички акцентски целисти; Енклитички акцентски целисти; Комбинирани акцентски целисти. Правопис и правоговор: Правопис на согласките (ј, л, љ, ќ, ѓ, џ, s, в, ф, х); Слеано и разделено пишување на зборовите; Делење на зборот на крајот на редот; Употреба на голема буква; Скратеници; Скратување на зборовите; Транскрипција на туѓи имиња од српски, бугарски, албански, новогрчки, англиски, германски, италијански, руски, француски и шпански јазик; Предавање на македонското писмо на латиница; Интерпункциски знаци: точка, запирка, точка и запирка, прашалник, извиник, две точки, три точки,				

	загради, црта, наводници, полунаводници; Правописни знаци: точка, две точки, три точки, црта, црточка, загради, апостроф, ѕвездичка, надреден знак.				
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество		20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Стојка Бојковска, Лилјана Минова-Ѓуркова, Димитар Пандев, Живко Цветковски	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело	2008

		2.	Блаже Конески	Граматика на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	2004
		3.	Симон Саздов	Современ македонски јазик 1	Табернакул	2013
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Живко Цветковски Снежана Веновска-Антевска Симона Груевска-Маџоска Елка Јачева-Улчар Симон Саздов	Правопис на македонскиот јазик	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје Култура АД – Скопје	2017

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Англиски јазик ниво А2.1			
2.	Код	4FF100621			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за медиумски студии и односи со јавност			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	виш лектор м-р Драган Донов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да владее со граматички и реченични структури соодветни за возраста и ниво А2 за владеење на јазикот, како и неколку елементи од преодното рамниште Б1; да препознава слухово зборови и нејфреквентни фрази, изрази и колокации поврзани со неговата/нејзината посредна и непосредна околина за да задоволи конкретни потреби; да разбира текстови, пишани описи и упатства/брошури/менија/возни редови/соопштенија/ознаки од непосредната околина, како и лични писма и куси новинарски текстови на теми од личен интерес; да извлече клучни зборови/изрази/фрази, како и главна идеја и важни детали во текстови и да препознава цел и намена во различни форми на текстови; да разбира соговорник доколку говорот е јасно артикулиран со повремени барања за повторување, објаснување и преформулирање на недоволно разбран дел;				

	<p>да разликува употреба на неформален од основен формален стил; да може да води разговор на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да изрази чувство, мислење и/или став поткрепен со аргументи, како и да споредува различни мислења/ставови на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да напише порака/ писмо/белешка/разгледница, како и приказна и/или да опише место/настан и да пополни формулари со основни лични податоци.</p>
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: прв кондиционал; Present simple passive; прилози за време; Past continuous и Past simple; модални глаголи за изразување способност; прилози за начин; Past simple passive; пасивни конструкции во Past Simple; глаголи со два предмети; зборување за минати навики со would; Past perfect simple; членови; will и going to за одлуки и планови; втор кондиционал; индиректен говор; both, either, neither; придавки од сегашен и минат партицип; контрастирање на сегашни времиња (Present Simple, Present Continuous и Present Perfect); помошни глаголи (be, do have); Question Tags; пасивни конструкции во Present Simple; прилози и прилошки фрази за Present Perfect (already, for, since, just, yet); описни придавки кои се однесуваат на облека контрастирање времиња (Present Perfect и Past Simple); контрастирање минати времиња (Past Simple и Past Continuous); прилози и прилошки определби за време (for (decades/ ages/ hours); since; recently; ago; yesterday; last night/ week/ month/ year; in 2013; later, immediately; at once; suddenly); глаголски именки (gerunds); описни придавки (bright, daily); зборообразување на придавки (-ing /-ed); колокации: get lost; wait (for); catch (the bus); pack your bag; book (a ticket/a room); work (in/at/for/with); прилози за начин; неправилни форми (good - well; fast - fast; hard - hard); директен и индиректен предмет во реченица; Subject & object questions; пасивни конструкции во Future Simple;- модални глаголи must и have to; дел-реченици со that</p> <p>Лексика: збогатување на вокабуларот за опис на изглед и личност/карактер; болести; фразални глаголи кои се однесуваат на врски; мерки; работа; зборови поврзани со криминал; поздрави и подароци; медиуми; пари; семејство, пријатели и меѓусебни релации; дом; спорт и слободни активности; временски услови и природни несреќи; храна и пијалоци; природа и околина.</p> <p>Читање: студентот чита текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика; чита и изведува заклучок од текстови и куси новинарски статии поврзани со секојдневни општествени теми со конкретна содржина;</p> <p>Зборување: прераскажување на урбана легенда/приказна/мит/минат настан; барање за појаснување на недоволно разбран дел од разговор; искажување претходни искуства; зборување за патувања/туризам; искажување правила, обврски и неопходност; зборување за образование, технологија и интереси; детално опишување на одредени карактеристики вклучувајќи специфичност, степен, (не)возможност; искажување дејства опишувајќи одредена специфика/степен.</p> <p>Пишување: студентот пишува за планови за продолжување на образованието; издвојува клучни зборови, изрази и фрази и прави претходно планирање за писмено да опишат иден план; конструира реченици со кои се изразува неопходност, правило или обврска и ги вклучува во логички поврзан пишан текст; коригира пишан текст за да ја подобри вештината за пишување; пишува едноставен состав на тема од личен интерес (креативно пишување).</p>
12.	<p>Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење,</p>

	индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество		20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Virginia Evans - Jenny Dooley	Upstream Elementary A2	Express Publishing	2006
	2.	Clive Oxenden and Christina Latham-Koenig	New English File Beginner	Oxford University Press	2011
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Zoze Murgoski	English Grammar: With Contrastive Notes on Macedonian	National and University Library Kliment Ohridski	1997

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Германски јазик ниво А1.1			
2.	Код	4FF100221			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за медиумски студии и односи со јавност			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	лектор м-р Марица Тасевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на германски јазик.</p>				

11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: глаголи и конјугација на глаголи (haben, sein, kommen, sprechen, fahren, schlafen, sehen...) прашални зборови (weg, wo, woher, wie,) лични заменки (акузатив и датив), присвојни заменки (номинатив и акузатив), определен/неопределен член, делливи глаголи (trennbare verben), прилози за време (акузатив и датив), прашални реченици, модални глаголи (mögen, können, wollen, dürfen, sollen, müssen), перфект (минато време), императив (заповеден начин), прилози за место, можен начин (könnten, würden+infinitiv), компаратив и слуперлатив кај придавките (viel, gern, gut), глаголи со датив, сврзници за независни реченици (und, oder, aber, denn), редни броеви.</p> <p>Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училишта, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови; мерки за тежина, мебел, апарати во домаќинството, временска прогноза, делови од човечкото тело, дијагнози и препораки, знаменитости на град, превозни средства, мода и облека, позначајни празници во земјите од германскојазичното подрачје.</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; благодарудување и одговарање на благодарудување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; дијалози на пазар, во ресторан; опишување на стан или конкретна просторија, опишување на некоја професија, на посетен град, држава; закажување, презакажување или откажување на термин; порака на телефонска секретарка, дијалози во трговски центар, опис на слика од моден магазин, споделување мислења околу специјалитети, честитки и фрази за честитање на празници или свечености во германскојазичните земји; продукција на кратки искази на познати теми.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Германија и Австрија и формирање позитивен став кон земјите и културата чиј јазик се изучува.</p>	
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.	
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)

15.	Форми на наставните активности		15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа	
			15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	30 часа	
			16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
			16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и германски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Marion Kerner, Silke Hilpert, Monika Reimann, Andreas Tomaszewski..	Schritte International 1 Kursbuch + Arbeitsbuch	Hueber Verlag	2006
		2.	Friederike Jin, Ute Voß	Grammatik aktiv Üben, Hören, Sprechen	Cornelsen	2018
	3.	Ранка Грчева Петер Рау	Голем македонско-германски и германско-македонски речник	Магор	2006	
	22.2.	Дополнителна литература				
Ред. број		Автор	Наслов	Издавач	Година	

		1.	Димитрија Гацов	Германска Граматика	НУБ „Климент Охридски“ - Скопје	1995
		2.	Evans Sandra, Pude Angela, Sprecht Franz	Menschen A1.2	Hueber Verlag	2012
		3.	Olga Swerlowa	Grammatik & Konversation Arbeitsblätter für den Deutschunterricht A1-A2-B1	Langenscheid	2013

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Италијански јазик ниво А1.1			
2.	Код	4FF100421			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за медиумски студии и односи со јавност			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I I сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	лектор д-р Надица Негриевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p>				

	<p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на италијански јазик.</p>
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: ритам, интонација и акцент; род и број на именки и придавки (Sostantivi in -o, -a,-e: - genere – numero, Aggettivi: - qualificativi in - o , - a, - e (bello, brutto, grande) - possessivi (il mio-i miei; il tuo/i tuoi; il suo/i suoi; la mia/le mie; a tua/le tue; la sua/le sue; - dimostrativi (questo/i, questa/e)); лични заменки (pronomi personali (io/tu/lui/lei/Lei noi/voi/loro/Loro); определен и неопределен член (Articolo determinativo e indeterminativo); сегашно време од глаголот <i>essere</i> и глаголот <i>avere</i>; сегашно време (правилни и неправилни глаголи), модални глаголи (le tre coniugazioni dei verbi (-are, -ere, -ire) - indicativo presente dei verbi regolari - indicativo presente dei verbi in –ire che prendono –isc (preferire, spedire) - indicativo presente dei verbi irregolari (andare, venire, fare, uscire) - indicativo presente dei verbi modali (potere, dovere, volere); прилози Avverbio: - di tempo (oggi, adesso, sempre, mai, di solito,...) - di luogo (vicino, lontano) - di modo (bene, male) - di intensità (molto, poco) - interrogativo (dove, quando, come, perché, quanto); предлози Preposizione (in, a, di, da, con, su, per).</p> <p>Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училица, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови;</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; благодарудување и одговарање на благодарудување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; играње улоги според дадени модели; учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот; продукција на кратки искази на познати теми.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Италија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>

12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и италијански јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Marin, T. & Magnelli, S.	Progetto italiano 1, nuovo (Libro dello studente)	Edilingua	2006
		2.	Marin, T. & Magnelli, S.	Progetto italiano 1, nuovo (Quaderno degli esercizi)	Edilingua	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Marin, T.	La prova orale 1 (Manuale di conversazione, livello elementare - intermedio)	Edilingua	2000
		2.	L. Toffolo & N. Nuti	Allegro 1, Corso di italiano per stranieri, Livello elementare	Edilingua	2003
		3.	Cozzi, N., Federico F. & Tancorre, A.	Caffè Italia, Corso di italiano 1	ELI s.r.l.	2005

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Шпански јазик ниво А1.1			
2.	Код	4FF100121			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за медиумски студии и односи со јавност			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	лектор м-р Марија Тодорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p>				

	<p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на шпански јазик.</p>		
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: ритам, интонација и акцент; род и број на именки и придавки; лични заменки; определен и неопределен член; сегашно време од глаголите <i>ser/estar</i>; сегашно време (правилни и неправилни глаголи), модални глаголи; прилози за време и за место; предлози.</p> <p>Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училница, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови;</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; заблагодарување и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; играње улоги според дадени модели; учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот; продукција на кратки искази на познати теми.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Шпанија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>		
12.	<p>Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.</p>		
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава 30 часа

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи		30 часа		
		16.3.	Домашно учење		15 часа		
17.	Начин на оценување						
	17.1.	Тестови			40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови		
	17.3.	Активност и учество			20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и шпански јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Dr. Marianne Barceló, Juana Sánchez Benito, Verónica Beucker, P.M. Luengo, Bibiana Wiener	¡Vamos! - 1	Mundo Español ediciones	2007	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
			1.	A. Gonzales Hermoso, J. R. Cuenot, M. Sanchez Alfaro	“Gramatica de español lengua extranjera”	Мадрид, Шпанија	1999
			2.	Cristina Karpacheva	“Manual de español”	Софија	1998
		3.	Ramon Sarmiento	“Gramatica progresiva de español para extranjeros”	“Colibri”, Софија	1998	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Француски јазик ниво А1.1			
2.	Код	4FF100521			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за медиумски студии и односи со јавност			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Светлана Јакимовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на француски јазик.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Грамматика: ритам, интонација и акцент; род и број на именки и придавки; лични заменки; определен и неопределен член; сегашно време од глаголите être/avoir; сегашно време (правилни и неправилни глаголи), модални глаголи; прилози; предлози.</p>				

	<p>Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училница, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови;</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; заблагодарување и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; играње улоги според дадени модели; учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот; продукција на кратки искази на познати теми.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Франција и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и француски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти	
22.	Литература		
22.1.	Задолжителна литература		
	Ред. број	Автор	Наслов
	1.	CAPELLE, G. & MENAND,R.	Taxi 1 (Méthode de français)
	2.	CAPELLE, G. & MENAND,R.	Taxi 1 (Cahier des exercices)
22.2.	Дополнителна литература		
	Ред. број	Автор	Наслов
	1.		

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Руски јазик ниво А1.1		
2.	Код	4FF100321		
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за медиумски студии и односи со јавност		
5.	Степен	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	I сем.	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник	проф. д-р Игор Станојоски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.			

	<p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на руски јазик.</p>
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: ритам, интонација и акцент; род и број на именки и придавки; лични заменки; член; сегашно време; прилози; предлози; инфинитивни конструкции со зборовите „можно“ и „нужно“, показни заменки.</p> <p>Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училница, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови;</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; заблагодарување и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; играње улоги според дадени модели; учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот; продукција на кратки искази на познати теми.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Русија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>
12.	<p>Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.</p>

13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и руски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ирина Осипова	«Ключ» - Учебник руского јазика для начинающих.	Corvina, Москва	2005
		2.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		S. A. Khavronina, A. I. Shirochenskaya	Русский язык в упражнениях. (Russian in exercises)	Русский язык. Курсы 2017 г.	2017	

	2.	Л. В. Московкин, Л. В. Сильвина	Русский язык. Учебник для иностраных студентов подготовительных факультетов	СМИО Пресс, Санкт- Петербург	2006
--	----	------------------------------------	--	---------------------------------------	------

Прилог бр.3		Предмет на програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Светот и Европа 1989-2001			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв степен			
6.	Академска година / семестар	1 година/ II семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Доц. д-р. Оливер Цацков			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Заверен семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да стекнат знаења заполитичките промени во периодот по паѓањето на Берлинскиот ѕид во светот и Европа како и низата настани што следуваат по падот на Гелезната завеса и создавањето на новите демократски држави во Европа.				
11.	Содржина на предметната програма: Пад на Берлинскиот ѕид и Железната завеса , трансформирањето на недемократските држави во демократски , кризните жаришта во светот, Паѓањето на Апархејдот во Јужна Африка, Голфската криза, Кризата во поранешна Југославија и Косовската криза, Воените кризи и интервенции во Светот на почетокот на 21 век, Тероризмот на почетокот на 21 век, Арапска пролет и Предизвиците на новата геополитика на 21 век.				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, дебати, дискусии, есеи, консултации, индивидуална и групна работа, семинарски работи и презентации				
13.	Вкупен расположлив фонд на време 6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа				
14.	Распределба на расположливото време 30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)				
15.	15.1	Предавања – теоретска настава			30 часа

	Форми на наставни активности	15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	30 часа		
		16.2	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3	Домашно учење	60 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1	Тестови	40 + 30 бодови			
	17.2	Семинарска работа/проект(презентација: писмена и усна)	10 бодови			
	17.3	Активност и учество	20 бодови			
18.	Критериум за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик /англиски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Ред. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Пламен Цветков	Европа во 20 век	Нуб	2003
		2.	Џон Бејлс	Глобализација на Светската политика	Табернаку-Скопје	2009
		3.				
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Волофганг Велелс	Европа од А до Ш	Фондација Конрад Аденауер-Скопје	2004
		2.	<u>Dubravka Stojanovi</u> ć	Раѓање глобалног света 1880-2005	UDI	2006

		3.	Volter Laker	Istorija evropa	Clio	1999
--	--	-----------	--------------	-----------------	------	------

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Политички систем				
2.	Код	4PF100621				
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Правен факултет				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв				
6.	Академска година / семестар	Прва година / II семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6	
8.	Наставник	Проф.д-р Јован Ананиев				
9.	Предуслови за запишување на предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - добивање на знаења за структурата на политичкиот систем - добивање на знаења за динамичкиот дел на политичкиот систем, односно начините на неговото функционирање - добивање на знаења за соиредбените политички системи 					
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - власт, политика и моќ - основни карактеристики на политичкиот систем - политички партии и партиски системи - избори и изборни системи - политичка култура и политичка социјализација - владеење на правото - јавност - политичкиот систем на Република Македонија - политичкиот систем на велика Британија - политичкиот систем на САД - политичкиот систем на Република Франција 					
12.	Методи на учење: самоевалуација					
13.	Вкупен расположив фонд на време	180				

14.	Распределба на расположивото време		2+2+1	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	2
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	2
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	1
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		40+30
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10
	17.3.	Активност и учество		20
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5/F
			од 51 до 60 бода	6/E
			од 61 до 70 бода	7/D
			од 71 до 80 бода	8/C
			од 81 до 90 бода	9/B
			од 91 до 100 бода	10/A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик, англиски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Годи на
		1.	Ананиев, Ј.	Политички систем	УГД	2015
		2.	С. Климовски Р. Десковска Т. Каракамишева	Политички систем	Просветно дело	2009
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Годи на
		1.	М. Малевска Л. Христова Ј. Ананиева	Споделување на власта- нов концепт на демократија во	МЦМС	2006

			мултиетничките општини во Македонија		
	2.	Е. Хејвуд	Политика	Академски збор	2009
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Медиумско право и етика			
2.	Код	4PF107321			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Прва година /II семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Д-р Андон Мајхосев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со предметните содржини и усвојување на основни знаења од областа на регулацијата на медиумите и новинарската етика во примената на професионалните новинарски стандарди.				
11.	Содржина на предметната програма: -Поим, дефиниција, предмет и содржина на медиумското право и медиумската етика -Извори на медиумското право и етиката (етичките учења) -Меѓународни, регионални и национални извори на медиумското право -Слобода на изразување и слобода на медиумите -Регулирање на програмските содржини -Медиумски плурализам и медиумска концентрација -Говор на омраза -Видови на радиодифузери (комерцијални и непрофитни) -Јавен радиодифузен сервис (МРТВ) -Финансирање на радиодифузните друштва (реклами и телешопинг) -Слободен пристап на информации од јавен карактер -Правото на приватност и заштита на личните податоци -Регулатива за клеветата -Заштита на новинарските извори, известување од судски постапки, право на одговор и исправака, цензура, заштита на авторските права,				

	-Саморегулација на новинарската професија и важноста на саморегулаторните тела: Етички кодекс на новинарите на Македонија, Совет на чест, Етички совет, Совет на етика на медиумите на Македонија) -Професионални стандарди на новинарската професија -Посета на Агенцијата за аудио и аудио-визуелни медиумски услуги, Агенција за авторски права, Агенција за			
12.	Методи на учење: Предавања, Вежби, Колоквиуми, Есеј, Консултации, анализа на случаи (case study)			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС X 30 часа=180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60=240 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава. 15 недели x 2 часа=30 часа	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 15 недели x 2 часа=30 часа	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	30 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	Бодови 40+30 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	Бодови 10 бода	
	17.3.	Активност и учество	Бодови 20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски/англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

		Ред · број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Андон Мајхошев	Медиумско право (учебник)	УГД	2018
		2.	Андон Мајхошев	Новинарска етика (Учебник)	УГД	2020
		3.	Снежана Трпевска	Слобода на изразување, јавен интерес и медиумска регулација	Висока школа за новинарство и односи со јавност	2010
		4.	Слаџана Димишкова	Слобода на изразувањето и демократијата	Вечер прес- Прв приватен универзитет- Европски универзитет- Скопје	2008
		Дополнителна литература				
		Ред · број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Dor & Pember	Mass Media Law	McGrow Hill Pubilshers	2006
		2.	Wayne Overbeck	Major Principles of Media Law	Wadsworth Publishing	2007
		3.	Hugh Jones	Publishing Law	Taylor and Francis	2007
		4.	Jackie Harrison	European Broadcasting Law Policy	Cambridge University Press	2007
		5.		Закон за медиуми (Сл. Весник на РМ 184/13)		
		6.		Закон за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (Сл. Весник на РМ 184/13)		
		7.		Закон за слободен пристап на информации од јавен карактер		
		8.		Закон за граѓанска одговорност за навреда и клевета		

Прилог бр. 3		Предметна програма од Прв циклус студии			
1.	Наслов на предметот:	Јавен говор и јавен настап			
2.	Код:	4PF107421			
3.	Студиска програма:	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, институт, катедра, оддел):	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус):	Прв циклус студии			
6.	Академска година / семестар:	Прва година/II семестар	7.	Број на ЕКТС кредити:	6
8.	Наставник:	вон. проф. д-р Димитар Апасиев			
	Соработник:	/			
9.	Предуслови за запишување на предметот:	/			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Во рамките на предметот студентите, преку креативни предавања и практични вежби, поподробно се запознаваат со основните поими на реториката и јавното говорење. Овој предмет во својата структурираност опфаќа повеќе тематски целини, тргнувајќи од поимот, видовите и значењето на реториката како вештина на доброто говорење; понатаму историски преглед на развитокот на беседништвото (античко – Стар Исток, Хеленскиот свет и Рим, средновековно - христијанско и нововековно - револуционерно). Во рамките на <i>општата реторика</i> се изучуваат основните категории: говорник (моќ на владеење со себе); аудиториум; говор – структура и организација (<i>dispositio, elocutio</i> и <i>actio</i>), обвинителна и одбранбена тактика на презентирање, потоа, начини на побивање и вкрстено испрашување; стил на говорникот (артикулација, дикција, модулација); вербална и невербална комуникација. Во рамките на <i>посебната реторика</i> се изучуваат видовите говорништво (политичко/делиберативно, судско/форензично и пригодно/ епидеиктично); видови дебата како аргументирана расправа со спротивни мислења (карл порер, полиси, парламентарна, јавна); познати говорници и нивни говори, како и одредени современи прашања во однос на медиумите. Во рамките на овој предмет студентите вежбаат говорење (одбрани познати историски говори, сопствени подготвени говори – на слободна или зададена тема или, пак, т.н. импровизирани говори – без подготовка). Како облик на клиничка едукација студентите имаат и можност активно да се вклучат на традиционалната Ораторска вечер на УГД и да учествуваат во импровизирано судење. Предметот нуди содржини кои ги допираат темите од суштествена важност за секој добар правник.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>I недела Поим, поделба и значење на реториката (Вовед) <i>Општо за поимот на реториката</i> <i>Значење на беседништвото</i> <i>Основни видови реторика</i></p>				

Односот кон сродните дисциплини (етика и демократија)

II недела

Историја на беседништвото (Преглед)

Античка реторика (Стар Исток, Анточка Елада, Стар Рим)

Демостен

Цицерон

III недела

Историја на беседништвото

Средновековна реторика (Христијанско и Исламско говорништво)

Нововековна реторика (Француско револуционерно и Англиско парламентарно говорништво)

IV недела

Општа реторика – Говор (беседа)

Подготовка на говор (*inventio*) – избор на тема, цел на говорот, составување на говорот

Структура на говор (*dispositio*) – вовед, разработка и заклучок

Стил/јазик на беседата (*elocutio*) – стилски фигури

Презентација/излагање на беседата (*actio*)

V недела

Говорник и аудиториум

Трема и самодоверба

Моќ на владеење со себе

Моќ на владеење со непредвидливото

Прашања и одговори

VI недела

Вербална и невербална комуникација

Артикулација (правилен изговор): дишење, образување на гласовите, изговарање, говорни мани

Дикција (правилен нагласок): боја и јачина на глас – акцентирање, поентирање, драматизирање, ритмизирање;

Модулација (правилен ритам): интонација, мелодичност, реторски ефекти

Говор на тело (став, држење, гестикулации, поглед, облека)

VII недела

Судско говорништво („форензично беседништво“)

Стратегија/тактика (обвинителна и одбранбена)

Правна аргументација (раздвојување и врзување на доказите)

Вкрстено испрашување на сведоците

Завршни зборови во процес

Примери на познати судски говори

VIII недела

Политичко говорништво (т.н. „делиберативно беседништво“)

Профил на лидер

Психологија на толпата

Пропаганда, реклама и мас-медиуми

	<p><i>Политичка агитација и манипулација</i> <i>Дипломатско преговарање</i> <i>Примери на познати политички говори</i></p> <p>IX недела Пригодно говорништво (т.н. „епидеиктичко беседништво“) <i>Свечени беседи (поздравни говори, здравици, доделување и примање награди)</i> <i>Војнички говори</i> <i>Посмртни говори (коеморации)</i> <i>Впечатливи говори (во разни пригоди)</i> <i>Примери на познати пригодни говори</i></p> <p>X недела Еристика и дебата <i>Еристичка дијалектика (Шопенхауер)</i> <i>Правила на добрата аргументирана расправа</i> <i>Видови, облици/формати на дебатирање (т.н. Карл Попер дебата, Полиси дебата, Британска парламентарна дебата, Јавна дебата, Линколн-Даглас дебата и др.)</i> <i>Побивање и одбивање</i> <i>Дебата на актуелна зададена тема (афирмативен и негативен тим)</i></p> <p>XI недела Аргументација <i>Градење на аргументи и примена во правото (Ентони Вестон)</i> <i>Однос правна аргументација и правна логика</i> <i>Аргументациониот модел на Тулмин</i> <i>Перелмановата „Нова реторика“</i> <i>Хабермасовата теорија на комуникациска реалност</i> <i>Оправданост на одлуки од правен карактер (МекКормик)</i> <i>Процедурална теорија на правна аргументација</i> <i>Правни интерпретации</i></p> <p>XII недела Избрани беседи (практично вежбање на говорница) <i>Хипотетички судски случај за исчезнаите спелеолози (Лон Фулер)</i> <i>Најпознатите говори низ историјата (видео и аудио изданија)</i> <i>Слободни говори подготвени од студентите</i></p>
12.	<p>Методи на учење:</p> <p>Во предавањата и вежбите по предметот се користат различни комбинации на техники на работа, меѓу кои се вклучени:</p> <ul style="list-style-type: none"> - воведни излагања на предавачот (општи насоки за конкретната тема со цел насочувања на дискусијата); - интерактивни дискусии со активно партиципирање на студентите; - истражувачки проекти (индивидуални или групни) кои вклучуваат поподробно разработување на одредени тематски целини, во или вон материјата, по претходна консултација со предавачот; - изработка и одбрана на есеи т.е. семинарски трудови (усмена комуникација); - пишување на табла;

	<ul style="list-style-type: none"> - практични вежби на говорница; - Power Point презентации (со шеми, слики и фотографии за полесно визуелно меморирање); - аудио и видео материјали од познати говори; - делење на потребни материјали за вежби (вклучително: презентации, теми за есеи; теми за семинарски работи; распоред за предавања и вежби; список на литература со потребните библиографски податоци; хрестоматија на корисни информации; листа на светски универзитети кои имаат компатибилни курикулуми и сл.) 			
13.	Вкупен расположив фонд на време:	180		
14.	Распределба на расположивото време:	2 + 2 + 1		
15.	Форми на наставните активности:	15.1.	Предавања - теоретска настава	2 часа
		15.2.	Вежби, семинари, тимска работа	2 часа
16.	Други форми на активности:	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	1 час
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување:			
	17.1	Тестови – писмени (прв и втор колоквиум)	40 поени (20 прв + 20 втор колоквиум)	
	17.2	Завршен испит (усмен или писмен)	30 поени (за положување се потребни минимум 15 поени!)	
	17.3	Присуство и учество (активност)	20 поени (10 предавања + 10 вежби)	
	17.4	Семинарска работа / проект (презентација)	10 поени (5 предадена + 5 одбранета)	
			Вкупно: 100 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка):	до 50 бода	5 (пет) [F]	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) [E]	
		од 61 до 70 бода	7 (шест) [D]	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) [C]	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) [B]	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) [A]	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит:	60% успех од сите предиспитни активности (т.е. min. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби!)		
20.	Јазик на кој се изведува наставата:	Македонски јазик/англиски јазик		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата:	Самоевалуација
-----	--	----------------

22	Испитна литература:				
	З а д о л ж и т е л н а				
	Ред бр.	Автор	Наслов	Издавач	Год.
22.1	1.	Мирјана Поленак Аќимовска, Владо Бучковски, Гоце Наумовски, Димитар Апасиев и Јован Андоновски	<i>Реторика: историски и современи аспекти</i>	„АрсЛами на“ Скопје	2019
	Д о п о л н и т е л н а				
	Ред бр.	Автор	Наслов	Издавач	Год.
	1.	Демостен	<i>Говори</i>	Култура, Скопје	1995
	2.	Ана Шукарова	<i>Филип II Македонски и атинските ретори;</i>	ТРИ, Скопје	2003
	3.	Anthony Weston	<i>A Rulebook for Arguments - Third Edition;</i>	Hackett Publishing Company, Indianapolis /Cambridge	2000
22.2	4.	Сима Аврамовиќ	<i>Rhetorike Techne – Вештина беседништва и јавни наступ.</i>	Правни факултет Универзитета у Београду и ЈП Службени гласник (Едиција „Реторика“), Београд	2008
	5.	Аристотел	<i>Реторика.</i>	Македонска книга + Ѓурѓа, Скопје	2002 и 2010
	6.	T. M. Conley	<i>Rhetoric in the European Tradition</i>	Chicago and London	1990

	7.	Jonathan Powell & Jeremy Paterson	<i>Cicero the Advocate, (Paperback)</i>		2006
	8.	William Dominik & Jonathan M. Hall:	<i>A Companion to Roman Rhetoric (Blackwell Companions to the Ancient World) - Hardcover</i>		2007
	9.	Wendy Olmsted	<i>Rhetoric – An Historical Introduction</i>	Blackwell Publishing	2006
	10.		<i>Fundamentals of Legal Argumentation: A Survey of Theories</i>		

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик 2			
2.	Код	4FF101421			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за медиумски студии и односи со јавност			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I II сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	доц. д-р Ана Витанова Рингачева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите се запознаваат со македонскиот јазик и со неговиот развој. Се запознаваат со фонолошко-фонетската и со морфолошката структура на јазикот. Способност да се владеат темите од граматиката на македонскиот литературен јазик, зборот – зборовните групи и граматичките категории. Способност да се владеат граматичките категории на именските зборови. Познавање на граматичките категории и карактеристики на глаголот (прости и сложени глаголски форми).				

11.	Содржина на предметната програма: <i>Морфологија и морфосинтакса</i> : Морфологијата како дел од граматиката; Поим за морфема и збороформа. Видови морфеме; Морфолошки (афиксен) начин на зборообразување; Зборовни групи; Класификација на зборовните групи; <i>Именки</i> : класификација (поделба) на именките; Граматички категории на именките: родот, бројот: видови множина; определеноста/ неопределеноста на именките; вокативна форма; Зборообразување на именките: суфиксно, префиксно, префиксно-суфиксно образување и образување на сложени именки; Функции на именките во реченицата. <i>Придавките</i> : поделба на придавките; Граматички категории на придавките; Зборообразување на придавките: суфиксно, префиксно, префиксно-суфиксно образување и образување на сложени придавки; Функции на придавките; <i>Заменките</i> : лични заменки; лично-предметни заменки; показни заменки; Заменките во реченицата; <i>Броевите</i> : граматички категории на броевите; Броеви за одредена и приближна бројност; Функции на броевите; <i>Глаголи</i> : Граматички категории на глаголот: време, начин, лице, вид, преодност, број и род, залог, дијатеза; Класификација на глаголите; Формите на глаголот: прости глаголски форми: сегашно време, минато определено свршено време, минато неопределено свршено време, заповеден начин; Нелични глаголски форми: глаголска л-форма, глаголска придавка, глаголска именска и глаголски прилог; Сложени глаголски форми: минато неопределено несвршено и свршено време, предминато време, идно време, минато-идно време, идно прекажано време, можен начин, има-конструкции, сум-конструкции; Зборообразување на глаголите: суфиксно, префиксно, префиксно-суфиксно образување, образување на сложено глаголи. <i>Прилози</i> : Потекло и образување на прилозите; Значење на прилозите; Функции на прилозите. <i>Предлози. Сврзници и зврзувачки зборови. Партикули. Извици. Модални зборови.</i>			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти	
22.	Литература		
22.1.	Задолжителна литература		
	Ред. број	Автор	Наслов
	1.	Стојка Бојковска, Лилјана Минова-Ѓуркова, Димитар Пандев, Живко Цветковски	Општа граматика на македонскиот јазик
	2.	Блаже Конески	Грамматика на македонскиот литературен јазик
	3.	Симон Саздов	Современ македонски јазик 2
	Издавач		
	Година		
22.2.	Дополнителна литература		
	Ред. број	Автор	Наслов
	1.	Живко Цветковски Снежана Веновска-Антевска Симона Груевска-Маџоска Елка Јачева-Улчар Симон Саздов	Правопис на македонскиот јазик
			Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје
			Култура АД – Скопје,
			Година
			2017

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Англиски јазик ниво А2.2
2.	Код	4FF101121
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за медиумски студии и односи со јавност

5.	Степен	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	I II сем.	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник	виш лектор м-р Драган Донеv		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да владее со граматички и реченични структури соодветни за возраста и ниво А2 за владеење на јазикот, како и неколку елементи од преодното рамниште Б1; да препознава слухово зборови и нејфреквентни фрази, изрази и колокации поврзани со неговата/нејзината посредна и непосредна околина за да задоволи конкретни потреби; да разбира текстови, пишани описи и упатства/брошури/менија/возни редови/соопштенија/ознаки од непосредната околина, како и лични писма и куси новинарски текстови на теми од личен интерес; да извлече клучни зборови/изрази/фрази, како и главна идеја и важни детали во текстови и да препознава цел и намена во различни форми на текстови; да разбира соговорник доколку говорот е јасно артикулиран со повремени барања за повторување, објаснување и преформулирање на недоволно разбран дел; да разликува употреба на неформален од основен формален стил; да може да води разговор на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да изрази чувство, мислење и/или став поткрепен со аргументи, како и да споредува различни мислења/ставови на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да напише порака/писмо/белешка/разгледница, како и приказна и/или да опише место/настан и да пополни формулари со основни лични податоци.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма: Граматика: Past Continuous Tense во корелација со Past Simple Tense; Present Perfect Tense во корелација со Past Simple Tense; фразални глаголи; модални глаголи: - can/could; повратни заменки; редот на придавките; пасивни конструкции во Present Simple; условни реченици - First Conditional - Second conditional; односни реченици со who, which, that, where, whose; индиректен говор. Лексика: временски услови и природни несреќи; делови на тело; болести и терапија; професии; храна, пијалоци, оброци и места за јадење; рецепти; продавници, производи, облека и купување; хоби и слободни активности; спорт и опрема; филмови и забава; компјутери; вселена, НЛО и виртуелна реалност. Читање: идентификување конкретни информации во даден текст од позната и помалку позната содржина; идентификување значење на непознат збор во даден текст. Зборување: изразување: вчудовиденост, љубов, совет, среќа, предупредување, заповед, молба, условност, допаѓање/недопаѓање, учтивост, способност можност/неможност; искажување мислења и реакции во неформални дискусии; водење едноставна (до А2+) усна комуникација со одбирање на соодветни функции во конкретниот социокултурен контекст. Пишување: правилно пишување реченици од општ контекст; неформално писмо по дадени инструкции; кус, насочен состав (70-100 зборови) со примена на соодветни јазични елементи и интерпункциски знаци.</p>			
12.	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		

14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности		15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа	
			15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	30 часа	
			16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
			16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Virginia Evans - Jenny Dooley	Upstream Elementary A2	Express Publishing	2006
		2.	Clive Oxenden and Christina Latham-Koenig	New English File Beginner	Oxford University Press	2011
	22.2.	Дополнителна литература				
Ред. број		Автор	Наслов	Издавач	Година	
1.		Zoze Murgoski	English Grammar: With Contrastive Notes on Macedonian	National and University Library Kliment Ohridski	1997	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Германски јазик ниво А1.2			
2.	Код	4FF101221			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за медиумски студии и односи со јавност			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I II сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	лектор м-р Марица Тасевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на германски јазик.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: предлози за време (vor, seit, für, bei, nach, in, bis, ab), предлог als, модални глаголи (müssen, dürfen, sollen,), безлично man со модален глагол, Possessivartikel (Nominativ und Akkusativ), предлог mit, предлози за место (Lokale Präpositionen auf die Frage „Wo?“ und „Wohin?“, Höfliche Aufforderung (Konjunktiv II), показни заменки, лични заменки во датив и акузатив, глаголи со датив, сврзник denn.</p> <p>Лексика: знаменитости на град; здравје; мода и облека; позначајни празници во земјите од германскојазичното подрачје.</p>				

	<p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: именување и дефинирање на занимања; известување за активности во минато време; размена на информации од сегашно и идно време; утврдување дијагнози и препораки; опис на лица (карактер и облека), давање на совети; договарање, презакажување и откажување на термин; дискусии за правила во домаќинството; снаоѓање во хотелска рецепција; давање инструкции за одредена локација; дискутирање на возниот план; снаоѓање во сервис служба; изразување на допаѓање/недоаѓање; именување и оценување на парчиња облека; честитање на празници или свечености во германскојазичните земји; продукција на кратки искази на познати теми.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Германија и Австрија и формирање позитивен став кон земјите и културата чиј јазик се изучува.</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и германски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Daniela Niebisch, Sylvette Penning-Hiemstra, Franz Sprecht, Monika Bovermann, Monika Reimann	Schritte International 2 Kursbuch + Arbeitsbuch	Hueber Verlag	2006
	2.	Friederike Jin, Ute Voß	Grammatik aktiv Üben, Hören, Sprechen	Cornelsen	2018
	3.	Ранка Грчева Петер Рау	Голем македонско-германски и германско-македонски речник	Магор	2006
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Димитрија Гацов	Германска Граматика	НУБ „Климент Охридски“ - Скопје	1995
	2.	Evans Sandra, Pude Angela, Sprecht Franz	Menschen A1.2	Hueber Verlag	2012
	3.	Olga Swerlowa	Grammatik & Konversation Arbeitsblätter für den Deutschunterricht A1-A2-B1	Langenscheid	2013

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Италијански јазик ниво А1.2
2.	Код	4FF100921

3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за медиумски студии и односи со јавност		
5.	Степен	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	I II сем.	7.	Број на ЕКТС кредити 4
8.	Наставник	лектор д-р Надица Негриевска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Слушање: разбира глобално слушнат текст со опис на идни активности; ги разбира прашањата од соговорникот на тема планирање на идни активности; прераскажува текстови на тема празници и забави; разбира глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; издвојува информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; разбира некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; разбира глобално краток слушнат текст со опис на надворешен изглед (облека и боја); разбира глобално краток слушнат текст на тема за опис на карактер;</p> <p>Читање: глобално разбира информативен текст проследен со визуелни документи; разбира кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; разбира конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: бара и дава информации за идни планови и плановите на луѓето во најблиското опкружување; игра по улоги дијалози за барање и давање информации за празници, забави, применувајќи новоусвоени основни изрази и поими; применува новоусвоени основни изрази и поими при искажување план за забава или празнување некој празник; информира/дава информации за цена, големина, количина, боја (ситуација во продавница); бара/дава информации за продавници во кои може да се купи одредена храна.</p> <p>Пишување: познава и ги почитува интерпункциските правила и правописот; пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, ја опишува својата околина, ги набројува активностите од своето слободно време; пишува кратки пораки и гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на италијански јазик.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: присвојни придавки; минато определено свршено време - <i>passato prossimo</i> (правилни и неправилни глаголи), партицип на минатото време (<i>participio passato</i>); просто идно време и сложено идно време (<i>futuro semplice</i> и <i>futuro composto</i>); <i>presente indicativo</i> (<i>alcuni verbi irregolari, riflessivi, impersonali</i>); <i>Il pronome partitivo NE</i>.</p> <p>Лексика: дом, простории и предмети во домот; секојдневни активности и лична хигиена; храна и пијалаци; броеви 100 – 1000; дневни оброци; активности во слободното време; годишни времиња; временски прилики; забави, празници, традиционални рецепти; купување облека (големина, бои, броеви, количина, цени); храна и пијалаци; продавници; позначајни празници во Италија.</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p>			

	<p>Зборување: барање/давање информации за своите дневни оброци; опишување на домот/собите во домот; лоцирање на предметите во просторот; искажување минати дејствија со едноставни реченици; барање/давање информации за временските прилики; планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); честитање роденден, празник; барање/давање информации при купување; опишување облека; барање/искажување мислење/став; искажување на нарачка на храна/пијалоци во продавница, кафуле и барање сметка; продукција на кратки искази на познати теми со примена на новоусвоените поими и изрази.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Италија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>			
12.	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и италијански јазик		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Marin, T. & Magnelli, S.	Progetto italiano 1, nuovo (Libro dello studente)	Edilingua	2006
		2.	Marin, T. & Magnelli, S.	Progetto italiano 1, nuovo (Quaderno degli esercizi)	Edilingua	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Marin, T.	La prova orale 1 (Manuale di conversazione, livello elementare - intermedio)	Edilingua	2000
		2.	L. Toffolo & N. Nuti	Allegro 1, Corso di italiano per stranieri, Livello elementare	Edilingua	2003
		3.	Cozzi, N., Federico F. & Tancorre, A.	Caffè Italia, Corso di italiano 1	ELI s.r.l.	2005

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии					
1.	Наслов на наставниот предмет		Шпански јазик ниво А1.2			
2.	Код		4FF100821			
3.	Студиска програма		Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Правен факултет, Катедра за медиумски студии и односи со јавност			
5.	Степен		Прв циклус			
6.	Академска година/семестар		I II сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник		лектор м-р Марија Тодорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални					

	<p>елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на шпански јазик.</p>
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: прилози за време; показни замнеки; присвојни придавки; сегашно време (неправилни глаголи); предлози <i>en, de, a, con</i>; броеви од 101 до 1000000; повратни глаголи, партицип на минатото време; минато определено свршен време; идно време.</p> <p>Лексика: професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училница, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови; активности во слободното време; годишни времиња; временски прилики; забави, празници; купување облека (големина, бои, броеви, количина, цени); храна и пијалаци; продавници; позначајни празници во Шпанија.</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; изразување несигурност/сомневање; поканување, прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; барање/давање информации за своите дневни оброци; опишување на домот/собите во домот; лоцирање на предметите во просторот; искажување минати дејствија со едноставни реченици; барање/давање информации за временските прилики; планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); честитање роденден, празник; барање/давање информации при купување; опишување облека; барање/искажување мислење/став; искажување на нарачка на храна/пијалаци во продавница, кафуле и барање сметка; продукција на кратки искази на познати теми.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување</p>

	<p>текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Шпанија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>				
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество	20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и шпански јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Dr. Marianne Barceló, Juana Sánchez Benito, Verónica Beucker, P.M. Luengo, Bibiana Wiener	¡Vamos! - 1	Mundo Español ediciones	2007
		2.	A. Jarvis, R. Lebrede, F. Mena-Ayllón	“Basic Spanish Grammar”	Houghton Mifflin Company - USA	2000
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	A. Gonzales Hermoso, J. R. Cuenot, M. Sanchez Alfaro	“Gramatica de español lengua extranjera”	Мадрид, Шпанија	1999
		2.	Cristina Karpacheva	“Manual de español”	Софија	1998
		3.	Ramon Sarmiento	“Gramatica progresiva de español para extranjeros”	”Colibri”, Софија	1998

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Руски јазик ниво А1.2			
2.	Код	4FF101321			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за медиумски студии и односи со јавност			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I II сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Игор Станојоски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Слушање: разбира глобално слушнат текст со опис на идни активности; ги разбира прашањата од соговорникот на тема планирање на идни активности; прераскажува текстови на тема празници и забави; разбира глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; издвојува информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; разбира некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; разбира глобално краток слушнат текст со опис на надворешен изглед (облека и боја); разбира глобално краток слушнат текст на тема за опис на карактер;				

	<p>Читање: глобално разбира информативен текст проследен со визуелни документи; разбира кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; разбира конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: бара и дава информации за идни планови и плановите на луѓето во најблиското опкружување; игра по улоги дијалози за барање и давање информации за празници, забави, применувајќи новоусвоени основни изрази и поими; применува новоусвоени основни изрази и поими при искажување план за забава или празнување некој празник; информира/дава информации за цена, големина, количина, боја (ситуација во продавница); бара/дава информации за продавници во кои може да се купи одредена храна.</p> <p>Пишување: познава и ги почитува интерпункциските правила и правописот; пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, ја опишува својата околина, ги набројува активностите од своето слободно време; пишува кратки пораки и гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на руски јазик.</p>	
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: присвојни придавки; падежи, глаголи, сегашно време; идно време; предлози, броеви, свршен и несвршен вид кај глаголите.</p> <p>Лексика: дом, простории и предмети во домот; секојдневни активности и лична хигиена; храна и пијалаци; броеви 100 – 1000; дневни оброци; активности во слободното време; годишни времиња; временски прилики; забави, празници, традиционални рецепти; купување облека (големина, бои, броеви, количина, цени); храна и пијалаци; продавници; позначајни празници во Русија.</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: барање/давање информации за своите дневни оброци; опишување на домот/собите во домот; лоцирање на предметите во просторот; искажување минати дејствија со едноставни реченици; барање/давање информации за временските прилики; планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); честитање роденден, празник; барање/давање информации при купување; опишување облека; барање/искажување мислење/став; искажување на нарачка на храна/пијалоци во продавница, кафуле и барање сметка; продукција на кратки искази на познати теми со примена на новоусвоените поими и изрази.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Русија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>	
12.	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.	
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)

15.	Форми на наставните активности		15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа	
			15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	30 часа	
			16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
			16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и руски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ирина Осипова	«Ключ» - Учебник русского языка для начинающих.	Corvina, Москва	2005
		2.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	S. A. Khavronina, A. I. Shirochenskaya	Русский язык в упражнениях. (Russian in exercises)	Русский язык. Курсы 2017 г.	2017
2.		Л. В. Московкин, Л. В. Сильвина	Русский язык. Учебник для иностранных студентов подготовительных факультетов	СМИО Пресс, Санкт-Петербург	2006	

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Француски јазик ниво А1.2		
2.	Код	4FF101021		
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за медиумски студии и односи со јавност		
5.	Степен	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	I II сем.	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник	проф. д-р Светлана Јакимовска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Слушање: разбира глобално слушнат текст со опис на идни активности; ги разбира прашањата од соговорникот на тема планирање на идни активности; прераскажува текстови на тема празници и забави; разбира глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; издвојува информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; разбира некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; разбира глобално краток слушнат текст со опис на надворешен изглед (облека и боја); разбира глобално краток слушнат текст на тема за опис на карактер;</p> <p>Читање: глобално разбира информативен текст проследен со визуелни документи; разбира кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; разбира конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: бара и дава информации за идни планови и плановите на луѓето во најблиското опкружување; игра по улоги дијалози за барање и давање информации за празници, забави, применувајќи новоусвоени основни изрази и поими; применува новоусвоени основни изрази и поими при искажување план за забава или празнување некој празник; информира/дава информации за цена, големина, количина, боја (ситуација во продавница); бара/дава информации за продавници во кои може да се купи одредена храна.</p> <p>Пишување: познава и ги почитува интерпункциските правила и правописот; пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, ја опишува својата околина, ги набројува активностите од своето слободно време; пишува кратки пораки и гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на француски јазик.</p>			

11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: присвојни придавки; присвојни придавки со именки кои означуваат роднински врски; броеви од 101 до 10000; прилози за место; повратни глаголи со модални глаголи; passé composé; партицип на минатото време; помошни глаголи être или avoir?; неправилен партицип; прилози за време со минато определено свршено време.</p> <p>Лексика: дом, простории и предмети во домот; секојдневни активности и лична хигиена; храна и пијалаци; броеви 100 – 1000; дневни оброци; активности во слободното време; годишни времиња; временски прилики; забави, празници, традиционални рецепти; купување облека (големина, бои, броеви, количина, цени); храна и пијалаци; продавници; позначајни празници во Франција.</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: барање/давање информации за своите дневни оброци; опишување на домот/собите во домот; лоцирање на предметите во просторот; искажување минати дејствија со едноставни реченици; барање/давање информации за временските прилики; планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); честитање роденден, празник; барање/давање информации при купување; опишување облека; барање/искажување мислење/став; искажување на нарачка на храна/пијалоци во продавница, кафуле и барање сметка; продукција на кратки искази на познати теми со примена на новоусвоените поими и изрази.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Франција и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>		
12.	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.		
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1. Предавања-теоретска настава	30 часа
		15.2. Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1. Проектни задачи	30 часа
		16.2. Самостојни задачи	30 часа
		16.3. Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување		
	17.1.	Тестови	40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови

	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик и француски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	CAPELLE, G. & MENAND,R.	Taxi 1 (Méthode de français)	Edilingua	2003
		2.	CAPELLE, G. & MENAND,R.	Taxi 1 (Cahier des exercices)	Edilingua	2003
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Односи со јавност			
2.	Код	4PF107521			
3.	Студиска програма	Медиуми и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора година III семестар	7.	Број на ЕКТС кредит	8
8.	Наставник	Проф. д-р Јадранка Денкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на овој предмет е студентите да се стекнат со исцрпни знаење за предметот, содржината и значењето на односите со јавноста. Исто така, ќе бидат разработени правилата кои се однесуваат на практикурањето на односите со				

	јавноста. Преку овој предмет студентите ќе се запознаат со професијата односи со јавноста, значењето и улогата на односите со јавност во процесот на менаџирање со организацијата.. Предметот опфаќа изучување на основните поими, значење и историскиот развој на односите со јавност. Предметот прави и споредбена анализа со други дисциплини сродни на односите со јавност, а се поврзани со информирањето и медиумите. Студентите ќе се здобијат со знаење за теориите и моделите на односите со јавност. Предметот ќе им овозможи стручно и практично знаење за примена на односите со јавност во организациите каде што ќе работат. Суштината на предметот е студентите да го разберат значењето на односите со јавност во понатамошниот професионален развој од доменот на новинарството, комуникациите, електронските медиуми и др. Предметот дава осврт на примената на односите со јавност во специфични професии и специфични ситуации.			
11.	Содржина на предметната програма: Овој предмет нуди можност за исцрпна едукација и стекнување на основни знаења за предметот на односите со јавност. Содржината на предметот ја опфаќа дефиницијата на односите со јавност и го објаснува значењето на професијата односи со јавност, рангирањето на звањата во оваа професија и какви карактеристики треба да има еден ПР менаџер. Предметот го опфаќа историскиот развој на односите со јавност, како и фазите на модерните односи со јавност. Опфатени се Велика Британија, Германија, Русија, Кина и САД. Опфатени се теориите и функциите на односите со јавноста и стратешките односи со јавност. Се прави анализа на јавност и јавно мислење и се анализираат видовите јавност и опинион мејкерите. Компаративно се проучуваат односите со јавност и маркетингот, пропагандата, огласувањето, публицитетот, медиумите, потпаролството, новинарството, лобирањето и манипулативни односи со јавност. Се проучуваат моделите на односите со јавност и нивниот историски развој. Фазите на односите со јавност со стратешко управување на односите со јавност. Анализирани се односите со јавноста и полицијата и односите со јавност за време на криза.			
12.	Методи на учење:метод на усно и метод на писмено изложување			
13.	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа		
14.	Распределба на расположивото време	45+30+30+60+75 = 240 часа (3+2+2)		
15.	Форми на наставните активности Предавањата ќе бидат засновани на неколку техники на предавања и ќе вклучуваат Power Point презентации, клиничка настава од експерти во управно правно работење, отворени дискусии и слично.	15.1.	Предавања-теоретска настава	45 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски и, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	60 часа

		16.3.	Домашно учење	75 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 бода
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бода
	17.3.	Активност и учество		20 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 пет(F)
			од 51 до 60 бода	6 шест(E)
			од 61 до 70 бода	7 седум(D)
			од 71 до 80 бода	8 осум(C)
			од 81 до 90 бода	9 девет(B)
			од 91 до 100 бода	10 десет(A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик/англиски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Томе Груевски	Односи со јавност	Студиорум Скопје,	2011
	2.	Tomic, Z. S	Odnosi s javnoscu, teorija i praksa	T Sinopsis Zagreb,	2008
	3.	Весна Шопар	Односи со јавност	Академски печат	2008
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Cutlip, Scott, Center, Allen, Broom, Glen Odnosi	Odnosi s javnošću	Mate Zagreb,	2003
	2.	Sem Blek	Odnosi s javnošću	Clio Beograd,	1997

		3.	Vilkoks L. D., Kameron T. G., Olt H. F., Eidzi K. V. ,	Odnosi s javnoscu- Strategije i taktike	Ekonomski fakultet Beo grad	2006
--	--	----	--	--	-----------------------------------	------

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународни односи				
2.	Код	4PF10521				
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Правен факултет				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв				
6.	Академска година / семестар	2 година/III Семстар	7.	Број на ЕКТС кредити	8	
8.	Наставник	Доц. д-р Јорданка Галева				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Преку изучување на предметот Меѓународни односи студентите ќе имаат можност да се здобијат со знаење за еволуцијата на меѓународната заедница и развојот на меѓународните односи преку изучување на основните теории на меѓународните односи, феноменот глобализација, основите на меѓународното право и економија и функција на меѓународни организации. На крајот од предавањата, студентите ќе имаат познавања за основните теоретски дебати и актуелните прашања со кои меѓународната заедница со соочува секојдневно, а се однесуваат на екологијата, безбедноста, миграцијата, тероризмот, човечките права и одржливост во развојот.					
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во дисциплината на меѓународните односи; Историја и развој на меѓународните односи (еволуција на меѓународно општество и историски развој на меѓународните односи); Вовед во основните теории на светска политика (Реализам, Либерализам, неореализам, неолиберализам; Конструктивизам. Марксизам и критичката теорија; Пост-модернизам); Структури и процеси: (Безбедност, Глобализација, Меѓународно право и економија; меѓународни организации); Меѓународни актуелни прашања (тероризам, екологија, миграција, човекови права, малцински права, развој).					
12.	Методи на учење: Предавања, Вежби, Консултации					
13.	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа				
14.	Распределба на расположивото време	45+30+30+60+75 = 240 часа (3+2+2)				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава.	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		

		16.2.	Самостојни задачи	60 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	75 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		70 бода		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бода		
	17.3.	Активност и учество		20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за стекнување		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик/англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Џон Бејлис, Стив Смит, Патриша Овенс	Глобализацијата на светската политика, вовед во меѓународните односи	Табернакул	2009
		2.	Денко Малески	Меѓународна политика	Правен Факултет, при УКИМ „Свети Кирил и Методиј,,	2000
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Kenneth N. Waltz	Theory of international politics	Waveland press	2010
		2.	ХИЛ, Кристофер и СМИТ, Мајкл	Меѓународните односи и Европската унија	Арс Ламина	2013

		3.	Теории за Мирот и конфликтите (читанка)	Светомир Шкарик, Олга Мурџева – Шкарик, Имануел Кант, Махтма Ганди,	УКИМ, Правен факултет „Јустинијан Први,,	2007
--	--	----	---	---	--	------

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Радио, ТВ новинарство и Онлајн медиуми			
2.	Код	4PF107621			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“- Штип, Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	2 година/ III семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	д-р Искра Коровешовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има за цел да ги подготви студентите за работа во радио, телевизија и онлајн медиуми. Студентите треба да се стекнат со знаења за основните карактеристики на радио, ТВ и онлајн новинарството, начинот на нивното функционирање и особености; да ја разберат состојбата на радио, ТВ и онлајн новинарството денес; да се запознаат со единствените предизвици и можности за практикување овие видови новинарство; да научат да известуваат и да пишуваат на начин кој е соодветен за овие медиумите; да ги применуваат етичките упатства на успешните практики.				
11.	Содржина на предметната програма: Предметната програма ги опфаќа карактеристиките на радио, ТВ и онлајн новинарство; радио, ТВ и онлајн медиумите; нивната публика; спецификите на новинарскиот израз во новите медиуми. Студентите учат кои принципи од традиционалното новинарство може и треба да се применат во пишување онлајн вести, а кои не, се стекнуваат со знаења како да го практикуваат новинарството на начин кој се потпира на уникатните аспекти на радио, ТВ и онлајн средината. Содржината ги опаѓа следниве теми: Вовед во новинарство; Предности на радио, ТВ и онлајн новинарството; Алатки и терминологија; Креирање радио, ТВ и онлајн новинарство; Радио, ТВ и онлајн новинарски организации; Извори за известување; Пишување и уредување во овие три медиумски форми; Известување за радио, ТВ и веб; Користење; Мултимедија и интерактивност; Правни и етички прашања; Можности и предизвици.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, практична работа, интерактивен приод во совладувањето на предметната материја (тимска работа, дебати)				

13.	Вкупен расположив фонд на време	180	
14.	Распределба на расположивото време	(2+2+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1. Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2. Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1. Проектни задачи	30 часа
		16.2. Самостојни задачи	30 часа
		16.3. Домашно учење	60 часа
17.	Начин на оценување		
	17.1. Тестови	2 колоквиума X 20 поени + 30 поени завршен испит	
	17.2. Семинарска работа/ проект (презентација: писмена , усна, медиумска)	10	
	17.3. Активност и учество	20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик/англиски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Тед Вајт, Френк Барнас	Емитување вести, пишување, известување и продуцирање	Висока школа за новинарство и односи со јавноста	2010
	2.	Foust, James C.	Online Journalism: Principles and	Scottsdale, AZ:	2011

			Practices of News for the Web	Holcomb Hathaway.	
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Томе Груевски	Историја на новинарството	Студиорум, Скопје	2011
	2.	Cardoso, Gustavo	The Media in the Network Society: Browsing, News, Filters and Citizenship	CIES, Centre for Research and Studies of Sociology, Lisboa, Portugal	2006
3.	Bradshaw, P. & Rohumaa, L.	The Online Journalism Handbook: Skills to survive and thrive in the digital age	Longman	2011	

Прилог бр.3	Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Еколошко право		
2.	Код	4PF103321		
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Правен факултет		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв		
6.	Академска година / семестар	Втора година / III семестар	7. Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Билјана Тодорова		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Основни познавања од правото		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Со изучување на предметот Еколошко право се очекува студентите да се стекнат со знаења за правната регулација во сферата на заштитата на животната средина на ниво на меѓународно и европско законодавство и во Република Северна Македонија. Со оглед на тоа што станува збор за научна дисциплина која е потребна во секојдневниот живот и работење студентите ќе добијат теоретски и практични знаења во оваа сфера. Ќе биде разработено меѓународното и домашното законодавство преку негово компаративно изучување и разработка на позитивните законски прописи во оваа област.			

11	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Недела 1: Тема: Теоретска и историска рамка на еколошкото право Општи напомени за еколошкото право Настанување и развој на еколошкото право Основни карактеристики на еколошкото право Еколошко-правен однос Еколошко - правни норми</p> <p>Недела 2: Тема: Основни начела на еколошкото право</p> <p>Недела 3: Тема: Односот на еколошкото право со другите правни гранки</p> <p>Недела 4: Тема: Еколошка политика Надлежност на институциите на Европската Унија во областа на еколошката политика Акциони програми на Европската Унија за животна средина и области за приоритетни дејствувања Финансирање на еколошката политика на Европската Унија (програма „LIFE“) Принципи на еколошката политика на Европската Унија Правни инструменти на еколошка заштита</p> <p>Недела 5: Тема: ОН и заштита на животната средина</p> <p>Недела 6: Тема: Советот на Европа и заштита на животната средина Европската Унија и заштита на животната средина Предвидена литература: Еколошко право - Авторизирани предавања, Тодорова, Билјана, Штип, Скопје, 2018 (потребни страници: 63-91) Дополнителна литература:</p> <p>Недела 7: Тема: Настанување и развој на еколошкото право во Република Северна Македонија</p> <p>Недела 8: Тема: Надзор над примена на одредбите на Законот за животна средина Економски инструменти за заштита на животната средина</p>
----	---

<p>Недела 9 Тема: Еколошка штета Еколошки кривични дела Еколошка тужба Пристап до информации за животна средина и пристап до правда</p> <p>Недела 10 Тема: Регулирање на поедини аспекти на заштита на животната средина во Република Македонија Заштита на водата Заштита на воздухот Управување со отпад</p> <p>Недела 11 Тема: Природа и биодиверзитет Заштита на почвата</p> <p>Недела 12 Тема: Заштита од бучава Други релевантни сектори од животната средина – хемикалии; ГМО; органско земјоделство; транспорт; шуми; енергетика; радијација.</p>				
12	Методи на учење: предавања, вежби изработка на проектна задача			
13	Вкупен расположлив фонд на време	120 Часа		
14	Распределба на расположливото време	60+15+15=30 = 120 часа / неделно		
15	Форми на наставните активности	15.1.	Предавањ а-теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење	60 часа

17	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		70 бодови		
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
17.3.	Активност и учество		20 бодови			
18	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик/англиски јазик				
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоеваулација				
22	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
	1	Ре д. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		Тодорова, Билјана	Еколошко право – авторизирани предавања	
	22.2	Дополнителна литература				
1		Ре д. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.			Закон за животна средина	Сл. Весник на РМ

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Локална самоуправа	
2.	Код	4PF101321	
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста	
4.	Организатор на студиската програма	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Правен факултет	

	(единица, односно институт, катедра, оддел)			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв		
6.	Академска година / семестар	Втора година/III семестар	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Андон Мајхошев		
9.	Предуслови за запишување на предметот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): -структурата на локалната самоуправа -добивање на знаења за односот меѓу централната и локалните власти -класификација (типологизација) на локалната самоуправа - моделите на финасирање на локалната самоуправа - добивање на знаења за надлежностите на локалната самоуправа - добивање на знаења за надлежностите на органите на ЕЛС (Совет и Градоначалник) -добивање знаење за компаративна локална самоуправа -територијалната организација на локалната самоуправа -заштита на правото на локална самоуправа			
11.	Содржина на предметната програма: - поим, дефиниција, значење и основни карактеристики на локалната самоуправа -право на локална самоуправа (Устав на РМ, Закон за ЛС, Закон за територијана организација на локалната самоуправа, Закон за град Скопје, Закон за локални избори) -Европска повлеба за локална самоуправа на Советот на Европа од 1985 година - односот меѓу централните и локалните власти - надлежности на локалната самоуправа - финансирање на локалната самоуправа - децентрализација, деконцентрација и деволуција на власта - потекло и развој на локалната самоуправа -Теории за локалната самоуправа -типологизација (класификација) на локалната самоуправа - повеќестепеност на локалната самоуправа - компаративна локална самоуправа -локалната самоуправа во РМ (развој на локалната самоуправа, локаланта самоуправа од 1991 до амандманите од 2001, 2002, новата територијална организација од 2004) -Органи и тела на ЕЛС и надлежности (Совет на ЕЛС, Градоначалник, Комисија за меѓунационални односи, Совет на потрошувачи, работни тела на ЕЛС-комисии и одбори) -службен јазик во ЕЛС -заштита на правото на локална самоуправа -месна самоуправа -град Скопје како посебна ЕЛС -локални избори			

12.	Методи на учење: интерактивна настава, студија на случаи, анализа на текстови Вкупен расположив фонд на време: Распределба на расположивото време:					
13.	Вкупен расположив фонд на време	120 часа				
14.	Распределба на расположивото време	2+1+1				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	2 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	1 час		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/		
		16.2.	Самостојни задачи	1 час		
		16.3.	Домашно учење - задачи	/		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	40+30 бодови			
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови			
	17.3.	Активност и учество	20 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик/англиски јази				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Гордана Силјановска-Давкова и	Локална самоуправа	Магор	2004

		Владимир Митков			
	2.	Закон за локална самоуправа			
	3.	Закон за територијална организација на Р. Македонија			
	4.	Закон за финасирање на локалната самоуправа			
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Џ. Бановец	Локална самоуправа- примери на процесите за донесување на одлуки	Академски печат	2009
	2.	Р. Бингам и други	Менаџирање на локалната власт	Магор	2009

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Институции на Европската унија			
2.	Код	4PF101421			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“- Штип Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора година/III семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон. Проф. д-р Ана Никодиновска Крстевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			

10.	Цели на предметната програма (компетенции):			
	Целта на предметот е студентите да се запознаат со основната структурна поставеност на Европската унија, вклучувајќи ги функциите на нејзините институции, нивните надлежности, начинот на креирање на политики и на донесување на одлуки. Поконкретно, предметот претставува вовед во пошироката област на Право на Европската унија, кој ќе им помогне на студентите подобро да го разберат функционирањето на Унијата и создавањето на европското право.			
11.	Содржина на предметната програма:			
	Историски развој и договори на Европската унија. Теории за европска интеграција. Европска комисија. Европски парламент. Совет на министри на Европската унија. Европски совет. Суд на правдата на Европската унија. Европска централна банка. Суд на ревизори. Други тела и институции. Перспективи на Европската унија			
12.	Методи на учење: усно и писмено излагање			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС X 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+15+30+30 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	30 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	70 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на $\frac{3}{4}$ од часовите на предавања и вежби		

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик/англиски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Никодиновска Крстевска Ана	Институции на Европска унија	Универзитет “Гоце Делчев” – Штип	2019
		1.	Ванковска Билјана	Институции на Европската унија: до Лисабон и по него	Филозофски факултет, УКИМ - Скопје	2010
		2.	Пертрек Жак	Право на институциите на Европската унија	Арс Ламина, Скопје	2011
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
			Никодиновска Крстевска Ана	Институции на Европска унија – практикум	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	2019
		1.	Neugent Neil	The Government and politics of the European Union, 7 th edition	Palgrave Macmillan, London	2010
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Јавна администрација			
2.	Код	4PF101521			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора година / II семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Јадранка Денкова			

9.	Предуслови за запишување на предметот			
10	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на овој предмет е студентите да се стекнат со исцрпни знаења за администрацијата во Република Северна Македонија како и да дознаат за администрацијата во другите европски земји и Светот. Преку овој предмет студентите ќе ги дознаат системите на управување и администрацијата во истите. Исто така, ќе ги согледаат видовите и карактеристиките на државната и јавната администрација. Предметот е насочен студентите да ја разберат поставеноста, улогата, одговорноста и значењето на администрацијата во Република Северна Македонија. Предметот е насочен и кон осознавање на сегашната и понатамошната поставеност на администрацијата во управата, приватизацијата на истата и искористеноста за ефективна и ефикасна државна управа.			
11	Содржина на предметната програма: Овој предмет опфаќа изучување на основните поими, значење и историскиот развој на јавната администрација. Теориите на управување и историскиот развој на истите. Опсегот на јавната администрација и теориите на одлучување. Основните принципи на управување во јавната администрација. Исто така, предметот ја објаснува јавната администрација како формална и неформална организација, одговорноста и реформата на јавната администрација. Претставена е поделбата на трудот и кадрите во администрацијата, информирањето и приватизацијата на истата. Разработен е службеничкиот систем, вработувањето, унапредувањето и обуката на јавната администрација. Разработени се звањата во државниот и јавниот сектор, менторствата и следењето на работењето на администрацијата. Опфатено е работното место состаноците и автоматската обработка на податоците за ефикасност во работењето на администрацијата. Предметот го опфаќа и новиот јавен менаџмент како нов модел на управување со јавната администрација.			
12	Методи на учење:метод на усно и метод на писмено изложување			
13	Вкупен расположив фонд на време	120		
14	Распределба на расположивото време	2+1+1		
15	Форми на наставните активности Предавањата ќе бидат засновани на неколку техник и на предавања и ќе вклучуваат Power Point презентации, клиничка настава од експерти во управно правно работење, отворени дискусии и слично. Семинарски работи ќе се однесуваат на изработка и презентација на трудовите пред колегите.	15.1.	Предавања-теоретска настава	2 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	1 час
16	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	

		16.2.	Самостојни задачи	1 час
		16.3.	Домашно учење	
17	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		40+30
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		20
	17.3.	Активност и учество		10
18	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 пет(F)
			од 51 до 60 бода	6 шест(E)
			од 61 до 70 бода	7 седум(D)
			од 71 до 80 бода	8 осум(C)
			од 81 до 90 бода	9 девет(B)
			од 91 до 100 бода	10 десет(A)
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби	
20	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Наум Гризо и Борче Давитковски и Ана Павловска Данева	Јавна Администрација	Академси Печат	2010
	2.	Џеј М. Шафриц, Е.В. Расел, Кристофер П. Борик	Вовед во јавната администрација	Академски печат, Превод од проект на Владата на РМ	2009
	2.	Ivo Borkovic	Upravno pravo	Загреб	1995
	3.	Јадранка Денкова	Јавна администрација	Во процес на	

			авторизирани предавања	објавувањ е	
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Год ина
	1.	Iskra Akimovska Maletic, Beograd,	Javne ustanove,	Zaduzbina Andrejevic,	200 9
	2.	Schwarze, J.	European administrative law	London	200 6
3.	Nehl, H.P.	Administrative procudere in EC law	Oxford	199 9	

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на комуникација			
2.	Код	4PF107921			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	2 година/ IV семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник	д-р Искра Коровешовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има за цел да им ја доближи и постави теоретската рамка на комуницирањето на студентите. Тие треба да се стекнат со знаење за тоа што е комуникацијата, кои се основните теории на комуникацијата, начинот на комуницирање, видовите на комуникација и примената на теоријата во праксата низ историјата, се до денеска, кога новите медиуми го владеат светот и новинарството. Целта е меѓу другото да се направи паралела меѓу основните теоретски постулати на комуницирањето и нивната рамка од современа практична гледна точка, со цел да може да се утврдат правилата на комуникацијата кои се постојани низ вековите, откако постои комуникацијата меѓу луѓето, а развојот на формата на комуницирање (технолошкиот развој) ги модифицира и прилагодува на потребите на конкретното доба.				
11.	Содржина на предметната програма: Предметната програма ги опфаќа карактеристиките на комуницирањето; спецификите на комуникацијата; традиционалната маспроти модерната комуникација. Содржината ги опфаќа следниве теми: Вовед во комуницирањето; Поим, дефиниција и предмет на комуницирање и комуникацискиот процес; Симболично комуницирање; Видови на комуницирање-вербално и невербално;				

	Пречки во комуницирањето; Општествена комуникација; Мас медиуми и нивните функции; Јавност и јавно мислење; Теорија и модели на комуницирање; Можности и предизвици.			
12.	Методи на учење: предавања, вежби, практична работа, интерактивен приод во совладувањето на предметната материја (работа во парови, тимска работа)			
13.	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа=240		
14.	Распределба на расположивото време	(45+30+30+30+60+75=240 часа (3+2+2))		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	45 часа
		15.2.	Вежби (тематски дебати, истражување на терен), семинари	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	60 часа
		16.3.	Домашно учење	75 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	2 колоквиума X 20 поени + 30 поени завршен испит	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10	
	17.3.	Активност и учество	20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик/Англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Весна Шопар	Основи на комуникации	УТМС	2010
2.		Томе Груевски , Зоран Костов	Комуникологија на масовните медиуми	Студиорум , Скопје	2012	

		Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.		1.	Denis Mek Kveil	Mass Communication Theory	London	2000
		2.	Castells, M	Communication Power	Oxford University Press	2009

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик и култура на изразувањето			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2 година /IV семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Виолета Николовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е студентите да се стекнат со високо ниво на култура во комуникацијата, вклучувајќи ја тука и културата на јазичното изразувања.				
11.	Содржина на предметната програма: Комуникација: вербална / невербална; намерна / ненамерна; еднонасочна / двонасочна. Функции на јазикот, кои се во врска со учесниците (чинителите) во говорниот чин. Култура. Култура на комуникација. Комуникација со непознати. Формална / неформална комуникација. Култура во јавната комуникација. Стил. Култура на јазичното изразување – употреба на соодветен функционален стил на стандардниот јазик. Стандарден јазик (јазичен статус, фази во развојот на стандардниот јазик). Јазични грешки. Литературните јазици во современ контекст. Кирилицата како писмо во современи услови. Улогата на медиумите во јазичното воспитание и образование. Јазикот како творештво. Актуелните општествени промени и јазичната ситуација кај нас. Карактеристики на пишан текст, наспрема говорен текст. Публицистичкиот стил на стандардниот јазик во системот на функционални стилови. Метафората, хиперболата во новинарските текстови. Јазични одлики на насловите во новинарскиот стил. Интернационализми – став, јазична култура, како да се најде мерата. Стручна				

	терминологија. Правописот во практика. Стил и стилистика. Фигури на значење. Фигури на форма. Јазичните изразни средства од стилистичка гледна точка. Оформување на текст. Оформување на делови од текст. Оформување рубрики. Оформување на текст придружен со слика или графички претставена информација. Составување на текстови. Писмено службено обраќање. Библиографски единици – пишување, стандарди. Библиографско цитирање. Креативно пишување.				
12.	Методи на учење: Предавње, интерактивно предавање, кооперативно учење (работа во групи на практични вежби), индивидуална работа, дискусија.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	60 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество	20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1..	Виолета Николовска	Култура на изразувањето	Самостоен издавач В. Николовска

	2.	Ђорѓе Костиќ	О култури говора и језика	РТС Институт за експерименталну фонетику и патологију говора „ Ђорѓе Костиќ“ - Београд	2016
	3.	Стојка Бојковска, Лилјана Минова-Ѓуркова, Димитар Пандев, Живко Цветковски	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело - Скопје	2008
	Дополнителна литература				
22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Живко Цветковски (претседател на редакција)	Правопис на македонскиот јазик	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ - Скопје	2015
	2.	(зборник трудови)	Слободата на јазикот во творештвото	МАНУ	2001
	3.	(зборник трудови)	Македонскиот јазик во јавното општење	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ - Скопје	2000
	4.	Виолета Николовска	Језичке грешке као индикатор језичке културе (на примери од македонскиот јазик)	International Scientific Conference "Curricular (re)forms in Education - Challenges and Perspectives", 20 May 2019, Belgrade, Serbia. (In Press); http://eprints.ugd.edu.mk/22601/	2019
	5.	(зборник трудови)	Jezik i stil sredstava informisanja	Svetlost Sarajevo (Društvo za primijenjenu lingvistiku, Filozofski fakultet u Sarajevu, Institut za jezik, Odsjek za žurnalistiku Fakulteta političkih nauka u Sarajevu, Udruženje novinara BiH)	1991

Прилог бр.3

Предметна програма од прв циклус на студии

1.	Наслов на наставниот предмет	Култура на комуницирање			
2.	Код	4PF107821			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“- Штип Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора година/ IV семестар	7.	Број на ЕКТС кредит и	6
8.	Наставник	Проф. д-р Јадранка Денкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Целта на овој предмет е студентите да се стекнат со исцрпни знаење за предметот, содржината и значењето на културата на комуницирање во остварувањето на комуникацијата. Исто така, ќе бидат разработени правилата кои се однесуваат на практикувањето на културата на комуницирање. Преку овој предмет студентите ќе се запознаат со, значењето и улогата на културата на комуницирање во процесот на остварувањето на својата професија во организацијата. и сите сфери на општествено живеење. Предметот опфаќа изучување на основните поими, значење и влијанието на културата на комуницирање во ефикасно остварување на дејноста комуникација и односи со јавност. Предметот ги дава основните поими за комуникацијата и видовите комуникација со продлабочен осврт на култура на комуницирање. Студентите ќе се здобијат со знаење за теориите поврзани со културата на комуницирање. Предметот ќе им овозможи стручно и практично знаење за примена на културата на комуницирање во организациите каде што ќе работат. Запознавање со културата на комуницирање и јавен настап, концептите, дефинициите и нивната апликативност, до ниво на совладување на предметната материја. Суштината на предметот е студентите да го разберат значењето на културата на комуницирање во понатамошниот професионален развој од доменот на новинарството, комуникациите, електронските медиуми и др.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Овој предмет нуди можност за исцрпна едукација и стекнување на основни знаења за предметот култура на комуницирање. Содржината на предметот ги опфаќа основите на комуникациите, теориите и моделите на комуникација. Опфатени се видовите на комуникацијата интерперсонална, итраперсонална, групната, реторичката и други видови на комуникација. Опфатена е и комуникацијата при научни истражувања, разбирањето на истражувачкиот процес. Предметот го опфаќа теориите на културата на комуницирање. Себството и пораките. Теоријата на симболичката интеракција и функциите на односите со јавноста и стратешките односи со јавност. Се прави анализа на противрешната јамка и координирано управување на значењето и се</p>				

	анализира теоријата на когнитивна неусогласеност. Се анализира и теоријата на нарушување на очекувањата. Односот помеѓу комуникацијата и културата; културни фактори и комуникацијата; култура на говорот; јавен настап; невербално изразување; влијанието на културата врз јавното мислење; социолингвистичките и психолингвистичките аспекти на комуницирањето; изразните средства и можности на јазикот.			
12.	Методи на учење:метод на усно и метод на писмено изложување			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60=240 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности Предавањата ќе бидат засновани на неколку техники на предавања и ќе вклучуваат Power Point презентации, клиничка настава од експерти во управно правно работење, отворени дискусии и слично.	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30/часа
		16.3.	Домашно учење	60 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 бода
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бода
	17.3.	Активност и учество		20 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 пет(F)
		од 51 до 60 бода		6 шест(E)
		од 61 до 70 бода		7 седум(D)
		од 71 до 80 бода		8 осум(C)
		од 81 до 90 бода		9 девет(B)
		од 91 до 100 бода		10 десет(A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик/Англиски јазик		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација
-----	---	----------------

Литература					
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Томе Груевски	Култура на говорот	Студиорум Скопје	2011
	2.	Šincek, M., Gaćeša, D., Gojčeta, N., Komorčec	Tehnika komuniciranja	Birotehnika Zagreb	1998
	3.	Јадранка Денкова	Култура на комуницирање авторизирани предавања	Академски печат	2015
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Tony Schirato, Susan Yell	Communication and Culture	Communication and Culture	2000
	2.	Врег Франце	Општествено комуницирање	Комунист Скопје	1976
	3.				

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Известувачко новинарство			
2.	Код	4PF107721			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	2 година/ IV семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. д-р Јорданка Галева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Овој предмет има за цел да го обучи студентот да известува од терен, како на пример, од конференции, спортски натпревар, ликовна изложба, воен конфликт, демонстрации и сл. Преку изучување на предметот студентот се запознава со правилата на известување во сите видови на медиуми. Студентите ќе се здобијат со способност да направи проверка на информацијата кај два независни извора, да цитираат, да изработат извештај за конкретен медиум, односно да ги научат етапите на создавање на извештајот.				

11.	Содржина на предметната програма:			
	Предметот известувачко новинарство ги проучува теоретските и практични страни на процесот на собирање информации (цитирани и именувани извори), посочува на стандарди при користење на анонимни извори, предности и замки на создавање на сопствена мрежа на извори на информации. Ги изучува карактеристиките и улогата на новинарот репртер, т.е. известувач. Ги изучува спецификите на известување за печат, радио, ТВ, интернет- теренската работа- интервјуирање- известување во живо итн. Содржината на овој предмет е поделена на следниот начин: Општи аспекти на известувачкото новинарство. Теренска работа. Информации и вести- Како информацијата станува вест. Механизам за пишување на вести и видови вести и извештаи. Прибирање на информации и развивање на новинарска приказна. Тајни на занаетот, новинарско изразување и генерирање идеи и истражувања. Поим за известување и видови на известување. Интервју. Надсинхронизација, прилози и формати на новинарска приказна и испорака на вестите. Продуцирање на телевизиски вести и на радиовестите. Мрежа и глобални вести и конвергенција на медиуми.			
12.	Методи на учење: интерактивни предавања и презентации			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа =120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	60+15+15+30 (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	/час
		16.3.	Домашно учење	60 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	70 бода	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бода	
	17.3.	Активност и учество	20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за стекнување	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик/Англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Тед Вајт, Френк Барнас	Емитирање вести: пишување, известување и продуцирање	Висока школа за новинарство и за односи со јавност	2010
2.	Веле Смилевски	Основи на новинарската теорија и практика	Дијалог	2006
3.	Бранко Геровски	Биди новинар	Матица македонска	2006
Дополнителна литература				
Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	Џонатан Греј, Лилјана Бунегру, Лујс Чејмберс (подготвено од)	Прирачник на новинарство засновано на податоци. Како новинарите да ги искористат податоците за квалитетно известување	Центар за развој на медиуми	2014
1.		Прирачник за известување за различностите	Висока школа за новинарство и за односи со јавноста	2011
2.	Саше Димовски, Марија Тодоровска, Стојне Атанасовска Димишковска	Трговијата со луѓе и медиумите: прирачник за новинари	ОБСЕ	2010
3.	Драган Тумановски и др.	Полицијата и судството како извори на информации: прирачник за новинари	Македонски институт за медиуми	2008

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Социјално право
2.	Код	4PF102021
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Втора година / IV семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Билјана Тодорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Основни познавања од правото			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Со изучување на предметот студентите треба да бидат во состојба да ги разберат теоретските аспекти на социјалното право, социјалното осигурување и социјалната заштита. Студентите ќе се запознаат со конкретната правна регулатива од предметната област и ќе бидат способни да применуваат аналитички пристап во компаративното истражување на социјалното законодавство. Тие ќе можат да ги применуваат утврдените социјално-правни институти во корелација со другите правни дисциплини и ќе стекнат вештини за самостојно вршење истражувања во областа на социјалното осигурување и заштита и да ги применуваат стекнатите знаење во својата практична работа.				
11.	Содржина на предметната програма: Недела 1: - Воведни напомени за социјалното право Недела 2: - Извори на социјалното право Недела 3: - Начела на социјалното право - Однос на социјалното право со другите правни гранки Недела 4: - Поим на социјално осигурување - Социјална сигурност - Осигурени ризици - Осигурени лица - Права од социјално осигурување - Гранки на системот на социјално осигурување - Организација и финансирање на социјалното осигурување Недела 5: - Здравствено осигурување Недела 6: - Здравствена заштита Недела 7: - Пензиско и инвалидско осигурување Недела 8: - Права и обврски од правниот однос на пензиско и инвалидско осигурување Недела 9:				

	<ul style="list-style-type: none"> - Социјална заштита Недела 10: <ul style="list-style-type: none"> - Постапка за остварување на права од социјална заштита Недела 11: <ul style="list-style-type: none"> - Посебни социјални права - Социјално осигурување на невработени лица Недела 12: <ul style="list-style-type: none"> - Заштита на децата 				
12.	Методи на учење: предавања, вежби изработка на проектна задача				
13.	Вкупен расположлив фонд на време		120 Часови		
14.	Распределба на расположливото време		60+15+15+15+60 = 120 часа / неделно		
15.	Форми на наставните активности		15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа
			15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	15 часа
			16.2.	Самостојни задачи	15 часа
			16.3.	Домашно учење	60 часа
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик/англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоеваулација		
22.	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

	1.	Тодорова, Билјана	Социјално право – авторизирани предавања		2019	
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Технички тим за поддршка на пристојната работа и Канцеларија за Централна и Источна Европа	Водич за вашето право на пензија	Меѓународна организација на трудот	2012

Прилог бр. 3		Предметна програма од Прв циклус (додипломски) студии			
1.	Наслов на предметот:	Реторика и правна аргументација			
2.	Код:	4PF102121			
3.	Студиска програма:	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, институт, катедра, оддел):	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус):	Прв циклус студии			
6.	Академска година / семестар:	Втора година/ IV семестар	7.	Број на ЕКТС кредити:	4
8.	Наставник:	вон. проф. д-р Димитар Апасиев			
	Соработник:	/			
9.	Предуслови за запишување на предметот:	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	<p>Во рамките на предметот <i>Реторика и правна аргументација</i> студентите, преку креативни предавања и практични вежби, поподробно се запознаваат со основните поими на реториката, со посебен осврт на т.н. судско говорништво. Овој предмет во својата структурираност опфаќа повеќе тематски целини, тргнувајќи од поимот, видовите и значењето на реториката како вештина на доброто говорење; понатаму историски преглед на развитокот на беседништвото (античко – Стар Исток, Хеленскиот свет и Рим, средновековно - христијанско и нововековно - револуционерно).</p> <p>Во рамките на <i>општата реторика</i> се изучуваат основните категории: говорник (моќ на владеење со себе); аудиториум; говор – структура и организација (<i>dispositio, elocutio</i> и <i>actio</i>), обвинителна и одбранбена тактика на презентирање, потоа, начини на побивање и вкрстено испрашување; стил на</p>			

	<p>говорникот (артикулација, дикција, модулација); вербална и невербална комуникација.</p> <p>Во рамките на <i>посебната реторика</i> се изучуваат видовите говорништво (политичко/делиберативно, судско/форензично и пригодно/ епидеиктично); видови дебата како аргументирана расправа со спротивни мислења (карл порер, полиси, парламентарна, јавна); познати говорници и нивни говори, како и одредени современи прашања во однос на медиумите. Во рамките на овој предмет студентите вежбаат говорење (одбрани познати историски говори, сопствени подготвени говори – на слободна или зададена тема или, пак, т.н. импровизирани говори – без подготовка).</p> <p>Како облик на клиничка едукација студентите имаат и можност активно да се вклучат на традиционалната Ораторска вечер на УГД и да учествуваат во импровизирано судење. Предметот нуди содржини кои ги допираат темите од суштествена важност за секој добар правник.</p>
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>I недела Поим, поделба и значење на реториката (Вовед) <i>Општо за поимот на реториката</i> <i>Значење на беседништвото</i> <i>Основни видови реторика</i> <i>Односот кон сродните дисциплини (етика и демократија)</i></p> <p>II недела Историја на беседништвото (Преглед) <i>Античка реторика (Стар Исток, Анточка Елада, Стар Рим)</i> <i>Демостен</i> <i>Цицерон</i></p> <p>III недела Историја на беседништвото <i>Средновековна реторика (Христијанско и Исламско говорништво)</i> <i>Нововековна реторика (Француско револуционерно и Англиско парламентарно говорништво)</i></p> <p>IV недела Општа реторика – Говор (беседа) <i>Подготовка на говор (inventio) – избор на тема, цел на говорот, составување на говорот</i> <i>Структура на говор (dispositio) – вовед, разработка и заклучок</i> <i>Стил/јазик на беседата (elocutio) – стилски фигури</i> <i>Презентација/излагање на беседата (actio)</i></p> <p>V недела Говорник и аудиториум <i>Трема и самодоверба</i> <i>Моќ на владеење со себе</i> <i>Моќ на владеење со непредвидливото</i> <i>Прашања и одговори</i></p> <p>VI недела</p>

Вербална и невербална комуникација

Артикулација (правилен изговор): дишење, образување на гласовите, изговарање, говорни мани

Дикција (правилен нагласок): боја и јачина на глас – акцентирање, поентирање, драматизирање, ритмизирање;

Модулација (правилен ритам): интонација, мелодичност, реторски ефекти

Говор на тело (став, држење, гестикулации, поглед, облека)

VII недела**Судско говорништво („форензично беседништво“)**

Стратегија/тактика (обвинителна и одбранбена)

Правна аргументација (раздвојување и врзување на доказите)

Вкрстено испрашување на сведоците

Завршни зборови во процес

Примери на познати судски говори

VIII недела**Политичко говорништво (т.н. „делиберативно беседништво“)**

Профил на лидер

Психологија на толпата

Пропаганда, реклама и мас-медиуми

Политичка агитација и манипулација

Дипломатско преговарање

Примери на познати политички говори

IX недела**Пригодно говорништво (т.н. „епидеиктичко беседништво“)**

Свечени беседи (поздравни говори, здравици, доделување и примање награди)

Војнички говори

Посмртни говори (коеморации)

Впечатливи говори (во разни пригоди)

Примери на познати пригодни говори

X недела**Еристика и дебата**

Еристичка дијалектика (Шопенхауер)

Правила на добрата аргументирана расправа

Видови, облици/формати на дебатирање (т.н. Карл Попер дебата, Полиси дебата, Британска парламентарна дебата, Јавна дебата, Линколн-Даглас дебата и др.)

Побивање и одбивање

Дебата на актуелна зададена тема (афирмативен и негативен тим)

XI недела**Аргументација**

Градење на аргументи и примена во правото (Ентони Вестон)

Однос правна аргументација и правна логика

Аргументациониот модел на Тулмин

Перелмановата „Нова реторика“

Хабермасовата теорија на комуникациска реалност

<p><i>Оправданост на одлуки од правен карактер (МекКормик)</i> <i>Процедурална теорија на правна аргументација</i> <i>Правни интерпретации</i></p> <p>XII недела Избрани беседи (практично вежбање на говорница) <i>Хипотетички судски случај за исчезнаите спелеолози (Лон Фулер)</i> <i>Најпознатите говори низ историјата (видео и аудио изданија)</i> <i>Слободни говори подготвени од студентите</i></p>				
12.	<p>Методи на учење: Во предавањата и вежбите по предметот <i>Реторика и правна аргументација</i> се користат различни комбинации на техники на работа, меѓу кои се вклучени:</p> <ul style="list-style-type: none"> - воведни излагања на предавачот (општи насоки за конкретната тема со цел насочувања на дискусијата); - интерактивни дискусии со активно партиципирање на студентите; - истражувачки проекти (индивидуални или групни) кои вклучуваат поподробно разработување на одредени тематски целини, во или вон материјата, по претходна консултација со предавачот; - изработка и одбрана на есеи т.е. семинарски трудови (усмена комуникација); - пишување на табла; - практични вежби на говорница; - Power Point презентации (со шеми, слики и фотографии за полесно визуелно меморирање); - аудио и видео материјали од познати говори; - делење на потребни материјали за вежби (вклучително: презентации, теми за есеи; теми за семинарски работи; распоред за предавања и вежби; список на литература со потребните библиографски податоци; хрестоматија на корисни информации; листа на светски универзитети кои имаат компатибилни курикулуми и сл.) 			
13.	Вкупен расположив фонд на време:	120		
14.	Распределба на расположивото време:	2 + 1 + 1		
15.	Форми на наставните активности:	15.1.	Предавања - теоретска настава	2 часа
		15.2.	Вежби, семинари, тимска работа	1 час
16.	Други форми на активности:	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	1 час
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување:			
	17.1	Тестови – писмени (прв и втор колоквиум)		40 поени (20 прв + 20 втор колоквиум)
	17.2	Завршен испит (усмен или писмен)		30 поени

			(за положување се потребни минимум 15 поени!)
17.3	Присуство и учество (активност)		20 поени (10 предавања + 10 вежби)
17.4	Семинарска работа / проект (презентација)		10 поени (5 предадена + 5 одбранета)
			Вкупно: 100 поени
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка):	до 50 бода	5 (пет) [F]
		од 51 до 60 бода	6 (шест) [E]
		од 61 до 70 бода	7 (шест) [D]
		од 71 до 80 бода	8 (осум) [C]
		од 81 до 90 бода	9 (девет) [B]
		од 91 до 100 бода	10 (десет) [A]
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит:	60% успех од сите предиспитни активности (т.е. min. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби!)	
20.	Јазик на кој се изведува наставата:	Македонски јазик/Англиски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата:	Самоевалуација	

22	Испитна литература:				
	З а д о л ж и т е л н а				
22.1	Ред бр.	Автор	Наслов	Издавач	Год.
	1.	Мирјана Поленак Аќимовска, Владо Бучковски, Гоце Наумовски, Димитар Апасиев и Јован Андоновски	<i>Реторика: историски и современи аспекти</i>	„АрсЛамина“ - Скопје	2019
22.2	Д о п о л н и т е л н а				
	Ред бр.	Автор	Наслов	Издавач	Год.
	1.	Демостен	<i>Говори</i>	Култура, Скопје	1995
	2.	Ана Шукарова	<i>Филип II Македонски и атинските ретори;</i>	ТРИ, Скопје	2003
3.	Anthony Weston	<i>A Rulebook for Arguments - Third Edition;</i>	Hackett Publishing Company, Indianapolis	2000	

			s /Cambridge	
4.	Сима Аврамовиќ	<i>Rhetorike Techne – Вештина беседништва и јавни наступ.</i>	Правни факултет Универзитета у Београду и ЈП Службени гласник (Едиција „Реторика“), Београд	2008
5.	Аристотел	<i>Реторика.</i>	Македонска книга + Ѓурѓа, Скопје	2002 и 2010
6.	T. M. Conley	<i>Rhetoric in the European Tradition</i>	Chicago and London	1990
7.	Jonathan Powell & Jeremy Paterson	<i>Cicero the Advocate, (Paperback)</i>		2006
8.	William Dominik & Jonathan M. Hall:	<i>A Companion to Roman Rhetoric (Blackwell Companions to the Ancient World) - Hardcover</i>		2007
9.	Wendy Olmsted	<i>Rhetoric – An Historical Introduction</i>	Blackwell Publishing	2006
10.		<i>Fundamentals of Legal Argumentation: A Survey of Theories</i>		

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Човекови права
2.	Код	4PF102221
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“- Штип Правен факултет

5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	2 година/IV семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. Д-р Јован Ананиев			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - добивање на основни сознанија за карактеристиките на човековите права - добивање на знаења за развојот на човековите права - добивање на знаења за препознавање на повредите на човековите права - добивање на знаења за начините за заштита на човековите права 				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - филозофски пристап кон човековите права - генерација на права - поделба на човековите права - карактеристики на човековите права - посебни човекови права - облици и сфери на повреда на човековите права - инструменти за заштита на човековите права на национално и меѓународно ниво - меѓународни институции за заштита - национални институции за заштита 				
12.	Методи на учење: интерактивна настава и студии на случај				
13.	Вкупен расположив фонд на време	120			
14.	Распределба на расположивото време	2+1+1			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	2	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	1	
16.		16.1.	Проектни задачи		

	Други форми на активности	16.2.	Самостојни задачи	1		
		16.3.	Домашно учење - задачи			
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10		
	17.3.	Активност и учество		20		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик/ Англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	В. Бенедек	Разбирање на човековите права, Прирачник за едукација од областа на човековите права	Европскиот центар за обука и истражување на човековите права и демократијата	2006
		2.	Ананиев, Ј. Арифи, Б., Габер-Дамјановска, Н., Лазарова-Трајковска, М., Попоска, Ж., Чубриќ, С.	Човекова права	ОБСЕ	2018
		3.	Ј. Ананиев Х. Сакс	Меѓународна и национална рамка на човековите права во Македонија	УНДП	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

		1.		Збирка на пресуди на Европскиот суд за човекови права и решенија на Врховниот суд на Рпублика Македонија	Министерство за правда	2009
		2.				
ПРИЛОГ БР. 3		ПРЕДМЕТНА ПРОГРАМА ОД ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИ				
1.	Наслов на наставниот предмет		Медиуми, општество и вмрежување			
2.	Код		4PF108621			
3.	Студиска програма		Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		3 година/IV семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник		Проф. д-р Стојанов Трајче			
9.	Предуслови за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):					
	<ul style="list-style-type: none"> - Студентите стекнуваат основни знаења за медиумите, нивната природа и историски развој; - Студентите го подигаат сопствениот капацитет за анализа односот помеѓу медиумите, општеството, културата и политиката - Знаење за улогата, функцијата и влијанието на медиумите во општеството и viceversa, на општеството, политиката и културата врз медиумите 					

	<ul style="list-style-type: none"> - Ги проепознаваат идејните,културните, философските, но и идеолошките основи во општеството и нивната врска со мас-медиумите - Способни се за анализа на современите состојби во општествено-политичкиот и културниот живот - Изострување на рефлексивната за себе си, светот и општествените состојби; - Развивање на способност за истражување и генерирање на нови идеи; - Развој на комуникациските вештини, преку усвојување на специфичен категоријален апарат за анализ на медиуми; - Интердисциплинарно поврзување на содржините; - Интеракција помеѓу (стручни и тесно стручни) содржини - практична употреба на знаењата - Интериоризација на (научни, естетички, етички, научни, професионални), вредности
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>I. Комуникација и медиуми</p> <ul style="list-style-type: none"> - Комуникација: воведни и општи поими - Структура на комуникацискиот процес - Комуникација и значењето - Комуникација и општество <p>II. Медиуми</p> <ul style="list-style-type: none"> - Теорија на медиумите - Видови масовни медиуми и односи со јавноста - Нови медиуми и технологии - Јавно мислење, пропаганда, комуникација и манипулација <p>III. Медиуми, општество и дигитална ера</p> <ul style="list-style-type: none"> - Усна, писмена и дигитална комуникација во општеството - Масовните комуникации во дигитално општество - Право и политика на масовните комуникации - Идејните, идеолошките, философските и етичките димензии на мас-медиумите и општеството
12.	<p>Методи на учење:</p> <p>Предавања</p> <p>Презентации</p> <p>Семинари на теми од вон-наставни, актуелни содржини</p> <p>Анализа на текст/филм/театар/книжевни творби и сл.</p> <p>Дебата и дискусија</p> <p>Анализа на етички проблем/проблемско учење</p>

	Индивидуални задачи (домашни работи, самостојни презентации и сл.)			
	Самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)			
13.	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа=240		
14.	Распределба на расположивото време	(45+30+30+30+60+75=240 часа (3+2+2))		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	3 часа неделно
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	2 часа неделно
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	2 часа неделно
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	2 колоквиума X 20 поени + 30 поени завршен испит	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик/Англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Придружна евалуација на студентите и самоевалуација		

		<p>Познавање на содржината на предметот (преку двата писмени колоквиуми). Увид во оралните, реторички вештини, ниво на усвоен категоријален апарат и увид во комуникациските и способностите за аргументација, како и способност за елаборација на проблем и анализа (преку усниот дел од испитот – приказ на прочитано дело, преку дебатите и дискусиите, самостојните презентации и сл.) Увид во нивото на писмено изразување и литературни вештини (преку семинарските, есеите и домашните задачи). Активност и ниво на интерес (преку присуство, истражување на интернет извори, прибирање на библиографија и сл.). Способност за поставување на проблем, негова елаборација и аргументација (низ есеите, компарација на етичките учења и анализите на текст/филм/театар/книжевни дела и сл.)</p>				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Боро Мокров	<i>Општење, комуникација и култура</i>	НИП, Студентски збор, Скопје	1997
		2.	Томе Груевски	<i>Комуникации и култура</i>	НИП, Студентски збор, Скопје	2004
		3.	Михаел Кунчик, Астрид Ципфел	<i>Вовед во науката за публицистика и комуникации</i>	Фондација, Фридрих Еберт, Скопје	1998
	4	Марина тунева, Емилија Петреска-Камењарова	<i>Медиумите, граѓаните и интеркултурните комуникации</i>	Висока школа за новинарство и односи со јавноста, Скопје	2010	
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

	1.	Rolend Lorimer	<i>Masovnekomunikacije</i>	Clio, Beograd	1998
	2.	John C. Merrill, John Lee, Edward, Jay Fredlander	<i>Modern Mass Media</i>	Harper&Row Publishers, New York	2016
	3.	Zorica Tomic	<i>Komunikologija</i>	Cigojastampa, Beograd	2003
	4	Кристијан Белон, Ксавиер Мињо	<i>Комуникација</i>	ЈИЕ Универзитет, Тетово	2003

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Истражувачко новинарство			
2.	Код	4PF108021			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	3 година/ V семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник	Вон. Проф. д-р Страшко Стојановски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со основните карактеристики, методите и техниките на истражувачкото новинарство како една од најсложените новинарски форми.				
11.	Содржина на предметната програма: Предметната програма ги опфаќа карактеристиките на истражувачкото новинарство; традицијата и развојот на истражувачкото новинарство; професионалниот дискурс; принципите на темелно, долготрајно и внимателно пребарување по фактите; документирање на фактите, анализа, селекција, хиерархија и чување; контактите и прибирањето информации од голем број извори, нивната организација според важност; истражувачките постапки и методи; законската и етичката рамка на истражувачкото новинарство.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, практична работа, интерактивен приод во совладувањето на предметната материја (работа во парови, фронтална, тимска, групна работа)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	240			
14.	Распределба на расположивото време	3+2+2			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	3 часа неделно
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	2 часа неделно
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	2 часа неделно
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		2 колоквиума X 20 поени + 30 поени завршен испит
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10
	17.3.	Активност и учество		20
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик/Англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Нјуго де Берг	Istrazivacko novinarstvo	Clio	Beograd, 2007
	2.	Neda Todorovic	Interpretativno&Istrazivacko novinarstvo	Cigoja	Beograd, 2002
	3.	Марк Ли Хантер	Истражување врз основа на постоечка приказна	Космо принт-Скопје	2014
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

	1.	Nedellkovic, D. V.	Praktikum novinarstva	Privredni pregled	Beograd, 2002
	2.				
	3.				

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Геополитика			
2.	Код	4PF108121			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	3 година / V семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Доцент д-р Јорданка Галева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Преку изучувањето на овој предмет студентите ќе имаат можност да ја разберат улогата која географските обележја и ресурсите ја имаат за државата, меѓузависноста на географскиот простор и политичкиот процес, меѓусебното влијание на географските обележја и политичките феномени како и колку географските фактори влијаат на политичките одлуки. На крајот од изучувањето на предметот, студентите ќе бидат способни да ги читаат и интерпретираат геополитичките карти во светот и да ги оценат, интерпретираат и разберат одлуките на државите од геополитички аспект, односно низ призмата на геополитичките фактори.				
11.	Содржина на предметната програма: Во првиот дел од предавањата е предвидено изучување и разграничување на поимите географија, политичка географија и геополитика. Преку теоретска анализа ќе бидат претставена теоретската интерпретација на геополитиката. Во овој контекст ќе биде направена поделба помеѓу телурократите и таласократите, со посебен акцент на теориите на Рацел, Хаусхофер, Кјелен, Савицки, Макиндер, Спајкмен, Махан, Де ла Блаш како и теориите на современите геополитичари. Вториот дел ќе биде посветен на изучување на конкретни актуелни теми поврзани со геополитичките фактори како: местоположбата, нафтата, водата и населението.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, консултации, интерактивен приод во совладувањето на предметната материја (работа во парови, фронтална, тимска, групна работа)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60=180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа	

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	60 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бода	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бода	
	17.3.	Активност и учество		20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за стекнување	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик/Англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Јорданка Галева	Авторизирани предавања Геополитика	
		2.	Сашо Велјановски	Геополитиката на САД во конфликтите на Балканот (1990-2001)	Балкански форум за безбедност
	3.	Простори на моќта	Зоран Попоски	Темплум	
	22.2.	Дополнителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Александар Дугин	Основи геополитике 1	Екопрес

	2.	Дејан Маролов, Оливер Митев	Создавање на независна Република Македонија внатрешни состојби и надворешна политика	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, Центар за правно-политички истражувања	2016
	3.	Клаус Доддс	Геополитика	Шахинпашич	2009

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Граѓанско Општество			
2.	Код	4PF102621			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	3 година, V семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон. Проф. Д-р Страшко Стојановски			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има за цел да ги оспособи студентите со основно познавање од областа на Граѓанското општество, Граѓанските и Невладини организации, нивното функционирање и правната рамка на обсегот на нивното делување				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Запознавање со основните предметни содржини по предметот Граѓанското општество - Историски развој на граѓанското општество (Античка мисла, Средновековна мисла, Томас Хобс, Џон Лок, Жан Жак Русо, Георг Фридрих Хегел, Алексис Де Токвил, Карл Маркс) - Современи сваќања за граѓанското општество (функции на граѓанското општество, неолиберализам, неоконзервативизам и постмарксизам) - Интересовни групи и општествени движења - Невладини организации (дефиниции и класификација) - Интернационализација на слободата на здружување - Европските практики и граѓанското општество - Меѓународни невладини организации 				

	<ul style="list-style-type: none"> - Граѓанското општество, медиумите религијата и политиката - Граѓанското општество во Источна Европа и на Балканот - Граѓанското општество во Република Македонија - Правна регулација а граѓанските организации во Република Македонија (Устав на Република Македонија и Закон за здруженија и фондации - Лобирање и Закон за лобирање 			
12.	Методи на учење: Предавања, Вежби, Колоквиуми, Есеј, Консултации			
13.	Вкупен расположив фонд на време	120		
14.	Распределба на расположивото време	2+1+1		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	2
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	1
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	1
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10
	17.3.	Активност и учество		20
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) F
		од 51 до 60 бода		6 (шест) E
		од 61 до 70 бода		7 (седум) D
		од 71 до 80 бода		8 (осум) C
		од 81 до 90 бода		9 (девет) B
		од 91 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик/Англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература		
	22.1.	Задолжителна литература	

	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Иванов, Г.	Цивилно општество.	Правен факултет- „Јустинија н Први“	1994
	2.	Стојановски Страшко	Граѓанско општество-Скрипта	Универзитет „Гоце Делчев“	2014
	3.	Стојановски Страшко	Граѓанско општество- Практикум	Универзитет „Гоце Делчев“	2015
	4.	Стивен Ратгеб Смит Мајкл Липски	Ангажирање на непрофитни организации	Ars Lamina	2010
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Кимилка, Вил	Современа Политичка Филозофија	Академски печат	2009.
	2.	Трајковски, И.	Граѓанско содружништво.	ГОЦМАР	1997.
	3.	Хејвуд, Е.	Политика	Академски печат.	2009.

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Управни спорови			
2.	Код	4PF102721			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“- Штип, Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	3 година / V семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Јадранка Денкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на овој предмет е студентите да се стекнат со исцрпни знаење за предметот, содржината и значењето на управниот спор. Исто така ќе бидат разработени правилата кои се однесуваат на обезбедување судска заштита и законитост на правата и правните интереси на физичките и правните лица во постапките со управен спор. Преку овој предмет ќе се запознаат со надлежноста, организацијата и составот на управниот суд. Овој предмет опфаќа изучување на основните				

	<p>поими, значење и историскиот развој на управниот спор, со акцент на Законот за управен спор.Целта е студентите преку анализа на судски предмети да стекнат практични знаења и правилна употреба (читање и толкување) на законските норми со кои се уредени сите прашања околу водењето на Управниот спор и другите вонредни правни средства.Овој предмет опфаќа изучување на основните поими, значење и историскиот развој на управната постапка со акцент на прекршочната управна постапка. Во предметот е опфатен и Управниот спор во Франција, преку споредбена анализа со Македонија.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма: Овој предмет нуди можност за исцрпна едукација и стекнување на основни знаења за предметот, административната судска контрола (управен спор) историски развој, континенталниот и англосаксонскиот систем и видовите судска контрола на административните акти. Во предметот се анализира функцијата, изворите и дефиницијата на управниот спор.Поимот и предметот на управен спор и видовите управни спорови. Содржината ќе ги опфати и странките во управниот спор. Ќе бидат разработени фазите во управниот спор поведувањето на управниот спор како и судските одлуки од истиот. Програмата ги опфаќа и фазите во постапката на управен спор, претходната и редовната, како и причините за поништување на управен акт. Содржината ќе ги опфати правните лекови жалбата и повторување на постапката. Во програмата ќе бидат опфатени и прекршочната постапка, развојот и второстепената прекршочна постапка. Во програмата е застапена анализата на управниот спор во Франција, Тужбата за поведување управен спор во франција, карактеристики на жалбите во Франција, разните видови жалби за спорни случаи во Франција, жалби против злоупотребата на власта, развивање и карактеристики на жалбите во франција, случаи за поништување на жалба и пресуда по жалба во Франција.</p>			
12.	Методи на учење:метод на усно и метод на писмено изложување			
13.	Вкупен расположив фонд на време			120
14.	Распределба на расположивото време			2+1+1
15.	Форми на наставните активности Предавањатаќебидатзаснованинанеколкутехникинапредавања и ќевклучуваат Power Point презентации, клиничка настава од експерти во управно правно работење,отворенидискусии и слично.	15.1.	Предавања-теоретска настава	2 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	1 час
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	1 час
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		40+30

	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)			20
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			до 50 бода	5 пет(F)
				од 51 до 60 бода	6 шест(E)
				од 61 до 70 бода	7 седум(D)
				од 71 до 80 бода	8 осум(C)
				од 81 до 90 бода	9 девет(B)
				од 91 до 100 бода	10 десет(A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби	
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик, англиски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација	
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Симеон Гелевски	Управен спор и управно судство	Бомат графикс	Скопје 2019
	2.	Денкова Јадранка	Авторизиран и предавања		2019
	3.	Наум Гризо Борче Давитковски Ана Павлова Данева	Административно право	Академски печат	2010
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	StevanLilić,	Upravnoproc esnopravo	Beograd	2010
	2.	Schwarze, J.European	administrative law	London,	2006

--	--	--	--	--	--	--

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Семејно право			
2.	Код	4PF102821			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	3 година / V семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. Д-р Милица Шутова			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Со изучување на предметот Семејно право се очекува студентите да се стекнат со знаење за правното уредување на односите кои настануваат во бракот и семејството, да се здобијат со знаења за основните семејно-правните институти со кои се уредува правното регулирање на односите во семејството во Република Македонија, да се стекнат со практични вештини на примена на теоретските знаења на конкретни случаи од практиката, да изградат сопствен став и критичка оценка за последиците кои ги создаваат одредени правни решенија во македонското законодавство.				
11.	Содржина на предметната програма: Прва недела: Поим, предмет и место на семејното право Втора недела: Извори на семејното право Трета недела: Семејство, Сродство <ul style="list-style-type: none"> - Видови семејства - Функции на семејството - Планирање на семејството - Видови сродство Четврта недела: Брачно право, Свршувачка <ul style="list-style-type: none"> - Поим и предмет на брачното право - Начела на брачното право - Поим, правна природа, престанок и последици од свршувачката 				

	<p>Петта недела: Брачно право</p> <ul style="list-style-type: none"> - Склучување на брак - Форма на склучување на брак - Дејства на бракот <p>Шестта недела: Престанок на бракот, последици од престанок на бракот, вонбрачна заедница I колоквиум</p> <p>Седма недела: Родителско право</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поим и предмет на родителското право - Основни начела на родителското право - Засновање на односи меѓу родители и деца - Правата на детето во Конвенцијата за правата на детето - Права и должности на родителите и децата и на блиските роднини <p>Осма недела: Вршење на родителско право</p> <ul style="list-style-type: none"> - Родителски одговорности во споредбеното право - Содржина на родителски одговорности во споредбено право <p>Деветта недела: Посвојување</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поим и видови на посвојување - Услови за посвојување - Постапка за посвојување - Престанок на посвојувањето <p>Десетта недела: Старателско право</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поим и предмет на старателско право - Начела на старателското право - Орган на старателство - Одговорност на старателот - Видови старателство <p>Единаесетта недела: Издржување</p> <p>Дванаесетта недела Имотни односи II колоквиум</p>
12.	Методи на учење: Наставата се одвива преку интерактивни предавања, компаративни анализи, анализи на случаи, работилници и пишувања на есеи. Ќе се обезбеди активно вклучување на студенти во текот на

	наставата и на вежбите преку подготовка на презентации, дебати и подготвување на практични вежби				
13.	Вкупен расположлив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа=120 часа		
14.	Распределба на расположливото време		60+15+15+30 (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење	60 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество		20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик, англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		
22. Литература					
Задолжителна литература					
22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов	Семејно право	Стоби Трејд	2015

	2.		Закон за семејство		(„Службен весник на Република Македонија“ бр. 80/1992, 9/1996, 38/2004, 33/2006, 84/2008, 67/2010, 156/2010, 39/2012, 44/2012, 38/2014, 115/2014, 104/2015 и 150/2015).
--	-----------	--	--------------------	--	---

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународни организации			
2.	Код	4PF102921			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“- Штип Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	3 година/ V семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон.Проф.д-р Дејан Маролов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Со изучување на предметот „Меѓународни организации“ студентите ќе се запознаат со меѓународните организации, нивната поставеност, функција и начин на одлучување и работа. Подетално студентите ќе се запознаат со историскиот развој на меѓународните организации и потребата од нив, теоретските поделби и класификации на истите како и изучување на конкретни меѓународни организации од отворен и затворен тип, како од глобален карактер и општа надлежност така и од регионален карактер и специјализирана надлежност. Предметот е структуриран на начин кој дава приказ на еволуцијата на меѓународните организации преку една историска ретроспектива, па се до современите меѓународни организации (владини и невладини) и предизвиците со кои се соочуваат денес.				
11.	Содржина на предметната програма: 1.Поим и историски развој. 2.Класификација и поделба на меѓународните организации.				

	3. Лигата на Народите. 4. Организација на <i>Обединетите Нации (ООН)</i> . 5. Совет на Европа. 6. Организацијата за безбедност и соработка на Европа (ОБСЕ). 6. НАТО. 7. Меѓународната организација на трудот. 8. Светската трговска организација. 9. Меѓународни организации sui generis. 10. Невладини меѓународни организации. 11. Меѓународните организации и процесот на глобализација.			
12.	Методи на учење: Предавања + вежби + консултации			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположливото време	30+15+15+15+45=120 (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење	45 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	70 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик/ англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоеваулација		

22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Грув-Велдерон, Н., Хамдуни, С.,	<i>Меѓународни институции и институции на зедницата</i>	Конгресен сервисен центар	2010
		2.	Bennett, L.,	<i>International Organizations: Principles and Issues, 7 ed.</i>	Prentice Hall Pub.	2001
	3.					
	22.2	Дополнителна литература				
		Бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Hurd, I.,	<i>International Organizations: Politics, Law, Practice</i>	Cambridge University Press	2011
		2.	Barkin, J.S.,	<i>International Organization: Theories and Institutions</i>	Palgrave Macmillan Pub.	2006
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Медиумски жанрови			
2.	Код	4PF108221			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	3 година/ VI семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Андон Мајхошев			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				

	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со основните новинарски жанрови, нивната класификација и поделба; усвојување на конкретните облици на новинарско изразување од групата информативни жанрови со сите специфики што ги подразбираат тие. Студентите се подготвуваат да се вклучат во процесот на новинарската работа за покривање на дневно-актуелни настани со вести и извештаи. Се гради чувство за одговорност кон извршувањето на новинарската професија која подразбира професионален однос со јасно изразени етички параметри во создавањето на објективен и образложен пристап кон следењето и информирањето за одреден настан. Запознавање со аналитичките новинарски жанрови како повисоки облици на новинарско изразување (осврт, коментар, статија, рецензија, аналитичко интервју). Студентите, покрај усвојувањето на теориските постулати, се запознаваат и со начините за практична примена на аналитичките жанрови во печатените и во електронските медиуми, со сите нивни специфики и разлики.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма: Предметот своите основи ги има во теорискиот третман и практичната примена на информативните и аналитичките жанрови во печатените и електронските медиуми во сите нивни форми и облици. Студентите се запознаваат со карактеристиките на информативните и аналитичките жанрови на новинарско изразување и нивните подвидови: креирањето и начинот на пишување на вест, извештај, информативно интервју, изјава, анкета; спецификите на новинарскиот производ; начинот на подготвување и презентирање на текстот; елементите на структурата; разликата меѓу информацијата и веста; неопходниот минимум за една информација да стане вест; принципите и моделите на структурирање на информативните жанрови..Предметот ги опфаќа карактеристиките и разликите на аналитичките новинарски жанрови: осврт, коментар, статија, рецензија, аналитичко интервју - интервју портрет и интервју репортажа; специфичните новинарски форми за електронските медиуми - дебата и тркалезна маса; основните елементи врз кои се гради и презентира ставот на новинарот: аналитичност, аргументираност и објективност; значењето на анализата како метод на прибирање на податоци; принципите на аналитичкиот пристап; структурните и стилските особености на аналитичките жанрови.</p>			
12.	<p>Методи на учење: предавања, вежби, практична работа, интерактивен приод во совладувањето на предметната материја (работа во парови, фронтална, тимска, групна работа)</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+15+15+45=120 (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	15 часа

16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење - задачи	45 часа	
17.	Начин на оценување				
17.1.	Тестови			2 колоквиума X 20 поени + 30 поени завршен испит =70 бода	
17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски/ англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Веле Смилевски	Основи на новинарската теорија и практика	Матица Македонска
		2.	Мелвин Менчер	Основи на пишувањето за медиумите	Едиција Ex Libris (Висока школа за новинарство и односи со јавноста)
		3.	Живко Андревски	Новинарски жанрови	Феникс
22.2.	Дополнителна литература				

	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Nedellkovic, D. V.	Praktikum novinarstva	Privredni pregled	Beograd, 2002
	2.	Kurtic, N., Nuhic, M., Veljanovski, R., Radonic, L., Dedovic, M.	Kako pisati za medije	Medija plan Institut Sarajevo	Sarajevo, 2005
	3.	Героски, Б.	Научи да пишуваш	ЦЈЗ Лотос	Скопје, 2009
	4.	Vilović, G.	Povijest vijesti	Sveučilišna knjižara	Zagreb, 2007

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Јавност и Јавно мислење			
2.	Код	4PF108321			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	3 годима / VI семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон. Проф. д-р Страшко Стојановски			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со предметните содржини и усвојување на основни знаења од областа на Јавноста и Јавното мислење. Влијанието на јавното мислење врз општествената и особено политичката сфера. Исто така предметот има за цел да ги утврди методите на испитување на јавното мислење и нивната апликативност во рамките на политичката партиципација и пошироката општествена интеракција				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Значење на јавноста - Јавно мислење- општи претпоставки - Разбирање на јавното мислење - Историски развој и модели на јавното мислење 				

	<ul style="list-style-type: none"> - Истражување на јавното мислење - Психологија на толпата и природата на потеклото на јавното мислење - Мас медиумите, демократијата и општеството како детерминанта за креирање на јавното мислење (формирање на јавното мислење во демократијата) - Тоталитаризам и манипулација со јавното мислење - Современи погледи на улогата на јавното мислење 			
12.	Методи на учење: Предавања, Вежби, Колоквиуми, Есеј, Консултации			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+15+15+45=120 (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење	45 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	70	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10	
	17.3.	Активност и учество	20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) F
		од 51 до 60 бода		6 (шест) E
		од 61 до 70 бода		7 (седум) D
		од 71 до 80 бода		8 (осум) C
		од 81 до 90 бода		9 (девет) B
		од 91 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература	
	22.1.	Задолжителна литература

	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Хрестоматија	Јавно мислење и масовни комуникации	Правен факултет „Јустинијан Први“.	2006
	2.	Хејвуд, Е.	Политика	Академски печат	2009
	3.				
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				
	2.				
	3.				

Прилог бр.3	Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Права на детето и медиуми		
2.	Код	4PF108421		
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за правни науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв		
6.	Академска година / семестар	Трета година / шести семестар	7. Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Андон Мајхошев		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Основни познавања од правото		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Со изучување на предметот Права на детето и медиуми, се очекува студентите да стекнат потемелни сознанија за правата на децата како посебна биолошка и општествена категорија која треба да ужива неприкосновена заштита и местото/улогата на медиумите како еден од позначајните инструменти за остварување на концептот на детска благосостојба. Клучни поенти за учење и продлабочено анализирање во оваа насока се: Влијанието на медиумите врз децата (позитивно и негативно), новинарската практика при известување за прашања во кои се засегнати децата, медиумското експлоатирање на децата, застапеноста и учеството на децата во медиумскиот простор и сликата што за нив ја создаваат медиумите при презентирање на информации во кои се засегната страна. Од друга страна, особено значајно е да се спознаат и професионалните новинарски практики и вештини кога станува збор за промовирање и заштита на детските права, политиките за заштита на децата кои ги применуваат медиумите и да се утврди зошто се важни добрата информираност, разбирањето на правата			

	на детето и нивното почитување и доследно имплементирање во секојдневното работење на медиумите како најмоќни и највлијателни креатори на јавното мислење во поновата историја.
11	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Недела 1: Тема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Правата на децата и работата на новинарите – општи напомени ✚ Концепт на новинарство по мерка на детето ✚ Поим, предмет, задачи и цели на модулот <p>Недела 2: Тема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Вовед во концептот на човекови права ✚ Универзална декларација за човековите права ✚ Права на детето ✚ Конвенција за правата на детето со факултативните протоколи кон неа ✚ Мониторинг над детските права, Комитет за правата на детето <p>Недела 3: Тема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Правата на децата и медиумите ✚ Децата и нивното место во медиумскиот простор <ul style="list-style-type: none"> - Известување за децата во медиумите - Учество/застапеност на децата во медиумите - Интервјуирање на деца, користење на децата како извор на информации и податоци - Користење на визуелни прикази на деца (фотографии, видео снимки) <p>Недела 4: Тема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Новинарска етика ✚ Етички вредности, норми и стандарди во известувањето за деца ✚ Новинарски кодекс на однесување и презентирање кога станува збор за деца ✚ Етички инструкции за постапување и известувањет за деца <ul style="list-style-type: none"> - Инструкции на UNICEF за известување за децата - Инструкции на Меѓународната федерација на новинари (IFJ) за известување во врска со децата - Етички инструкции за известување за децата на Информативна мрежа за правата на децата (CRIN) ✚ Местото на новинарите и новинарската етика во новата дигитална ера ✚ Саморегулација на новинарството како етички инструмент <p>Недела 5: Тема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Политики и стратегии за заштита на децата во медиумите ✚ Професионална одговорност на медиумите за промовирање и заштита на детските права ✚ Системи за отчетност на медиумите

- ✚ Стереотипи во работењето на новинарите кои се однесуваат на децата

Недела 6:

Тема:

- ✚ Деца - жртви и медиумите
 - Деца - жртви на сексуална злоупотреба
 - Деца - жртви на семејно насилство
 - Деца - жртви на вооружени конфликти
 - Деца - жртви на злоупотреба на детски труд
 - Деца на улица
- ✚ Улогата на медиумите во секундарната виктимизација на децата
- ✚ Децата - сторители на противправни поведенија и медиумите
- ✚ Улогата на медиумите во стигматизацијата на малолетните деликвенти

Недела 7:

Тема:

- ✚ Содржини за позитивна афирмација на децата во медиумите
- ✚ Поволности од медиумските програми направени со и за децата
- ✚ Модели за учество на децата во креирање на јавното мислење и донесување на одлуки
- ✚ Актуелни можности и предизвици за корисно учество на децата во медиумите

Недела 8:

Тема:

- ✚ Јавниот интерес во новинарството наспроти заштита и унапредување на детската благосостојба
- ✚ Пречки и бариери за реализирање на правата на децата
- ✚ Начела и принципи на новинарството од јавен интерес
- ✚ „Свет по мера на децата“ - концепт и начела

Недела 9:

Тема:

- ✚ Безбедност и заштита на правата на децата во новата дигитална ера
- ✚ Пристап на децата до интернетот како електронски медиум
 - Придобивки и негативни страни од користење на интернетот
 - Користење на социјалните мрежи достапни на интернет
 - Модели за заштита на децата од неограничениот пристап до содржини кои се пласираат на електронските медиуми
- ✚ Медиумска писменост во новата дигитална ера

Недела 10

Тема:

- ✚ Национална регулатива, стратегии и планови за работењето на медиумите поврзано со децата и заштита на нивните права
- ✚ Позитивни искуства поврзани со децата и нивното присуство во медиумите

	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Негативни искуства поврзани со децата и нивното присуство во медиумите ✚ Студии на случај <p>Недела 11 Тема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Меѓународни документи кои го уредуваат работењето на медиумите и правата на децата ✚ Компаративни искуства и заложби на меѓународно ниво кои се однесуваат на работењето на медиумите и правата на децата <p>Недела 12 Тема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Обука на новинарите и останатите претставници на медиумскиот простор ✚ Мониторинг и евалуација на медиумите во кои се застапени децата: печатени медиуми, интернет, телевизија, радио ✚ Идни предизвици и перспективи 			
12	Методи на учење: предавања, вежби изработка на проектна задача			
13	Вкупен расположлив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14	Распределба на расположливото време	30+15+15+15+45=120 (2+1+1)		
15	Форми на наставните активности	15.1.	Предавањ а-теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојн и задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење	45 часа
17	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови

	17. 3.	Активност и учество			20 бодови
18	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоеваулација			
22	Литература				
22. 1	Задолжителна литература				
	Ре д. бро ј	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.		Правата на децата и работата на новинарите,	УНИЦЕФ- Институт за технологија во Даблин	2007
22. 2	Дополнителна литература				
	Ре д. бро ј	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.		Универзална декларација за човековите права, 1948		
	2.		Конвенција за правата на детето, 1989		
	3.		Прирачник за етиката во новинарството	Здружение на новинарите на Македонија	2012

		4.		Прирачник за јавниот интерес во новинарството	Институт за комуникациски студии, Висока школа за новинарство и за односи со јавноста	2016
		5.		Водич за саморегулација на онлајн медиуми	Претставник за слобода на медиуми, Организација за безбедност и соработка во Европа	2013
		6.		Водич за сајбер безбедност на децата во домот и училиштето	Центар за истражување и креирање политики	2019

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Пишување во печатени медиуми			
2.	Код	4PF108521			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	3 година/ VI семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доцент д-р Јорданка Галева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има за цел да ги воведи младите новинари во новинарската професија во печатените медиуми, студентите да се стекнат со знаења за основните карактеристики на печатените медиуми, начинот на функционирањето на дневните, неделните, месечните весници, со теоретски и практични знаења за спецификите на новинарскиот производ во печатените медиуми.				
11.	Содржина на предметната програма: Предметот во себе ги содржи карактеристиките на новинарската професија во печатените медиуми; спецификите на новинарскиот израз во печатот; уредувачката политика; основите на новинарска фотографија; фотовест; елементите на новинарскиот производ; креирањето и начинот на пишување и известување; насловната композиција; пронаоѓањето на новинарска приказна; разработување, структурирање и начинот на нејзиното претставување.				

12.	Методи на учење: предавања, вежби, практична работа, интерактивен приод во совладувањето на предметната материја (работа во парови, фронтална, тимска, групна работа)			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ЕКТСx30=120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+15+60=120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x2 часа=30)	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели X 1 часа=15 часа)	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	/ часа
		16.3.	Домашно учење	60 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 бода
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бода
	17.3.	Активност и учество		20 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик/Анаглиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
Ред. број		Автор	Наслов	Издавач	Година

	1.	Бојаровски З., Геровски Б., Даути Д., Миронски Ј. Давчев Д.	Пишување за печатени медиуми	МИМ	Скопје, 2005
	2.	Kurtic, N., Nuhic, M., Veljanovski, R., Radonic, L., Dedovic, M.	Kako pisati za medije	Medija plan Institut Sarajevo	Sarajevo, 2005
	3.	Веле Смилевски	Основи на новинарската теорија и практика	Матица Македонска	Скопје, 2006
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Nedellkovic, D. V.	Praktikum novinarstva	Privredni pregled	Beograd, 2002
	2.	Героски, Б.	Научи да пишуваш	ЦЈЗ Лотос	Скопје, 2009
	3.	Nedellkovic, D. V.	O novinarstvu I novinarima	Filozovski fakultet	Novi Sad, 2007

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Пенологија			
2.	Код	4PF103421			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра,	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Трета година /VI	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон. Проф. Д-р. Лазар Нанев			

9.	Предуслови за запишување		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со историјата на пенолошката мисла и практика, нејзиното место во правниот систем на државата, видовите на општествена реакција на екцесните поведенија и на криминалните однесувања на поединци, оправданоста и целите на санкциите, изрекување и извршување на казната лишување од слобода, затвореничко општество, правата на лицата лишени од		
11.	Содржина на предметната програма: Поим и предмет на пенологијата, Општествена реакција на негативните поведенија, Теории за оправданост на казните (идеалистичка и метафизичка теорија, теорија на општествен договор, правна и социолошка теорија), Теории за целите на казната (апсолутна, релативна и мешовита теорија), Појава и развој на казната лишување од слобода, Историски развој на извршување на казната лишување од слобода (систем на заедничко издржување на казната, ќелиски систем, прогресивен систем на издржување на казната затвор), Видови на казнено-поправни установи, внатрешна структура и организација, Извршување на казната лишување од слобода во современиот свет (проучување на личноста на осуденото лице, класификација, индивидуална работа, едукација), Права и должности на осудените лица, привилегии, дисциплинска одговорност, Условен отпуст и постепенална помош, Извршување на: споредни казни и на мерки на безбедност, на алтернативни мерки, на санкции спрема деца,		
12.	Методи на учење: Фронтален, интерактивно, анализа на случај, бура на идеи, групна работа, излагање на студентите на одредени теми, посета на КПУ.		
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време	30+15+15+15+45=120 (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава.
			30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски),
			15
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи
		16.2.	Самостојни задачи
		16.3.	Домашно учење - задачи
			15
			15
			45
17.	Начин на оценување		
	17.1.	Тестови	70 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација:	10 бодови
	17.3.	Активност и учество	20 бодови

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50	5 (пет) (F)		
		51 x до 60	6 (шест) (E)		
		61 x до 70	7 (седум)		
		од 71 до 80	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90	9 (девет)		
		од 91 до 100	10 (десет)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на	Евалуација од страна на студентите и од Универзитетот			
22.	Лите атура				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Мајк Мегваер, Род Морган и Роберт Рајне	Оксфордск и прирачник за криминологија	Нампрес
		2.	Љупчо Арнаудовски, Александра Груевска	Пенологија, прв и втор дел	Правен факултет, „Јустинијан Први“ Скопје,
3.		Љупчо Арнаудовски Виолета Чачева	Затвореничк о општество	Институт за социолошки и политичко правни истражувања, Скопје	
	Година	2010	2013	2000	

Прилог бр. 3		Предметна програма од Прв циклус студии	
1.	Наслов на предметот:	Философија на правото	
2.	Код:	4PF103521	
3.	Студиска програма:	Медиумски студии и односи со јавноста	
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел):	Универзитет „Гоце Делчев“- Штип, Правен факултет	
5.	Степен (прв, втор, трет циклус):	Прв циклус студии	

6.	Академска година / семестар:	Трета година/VI семестар	7.	Број на ЕКТС кредити:	4
8.	Наставник: Соработник:	Вон. проф. д-р Димитар Апасиев			
9.	Предуслови за запишување на предметот:	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот на истражување на филозофијата на правото е идејата за правото, неговата суштина, поим и улога во светот. Филозофијата на правото е една од најсложените и најсеопфатни учења за правните појави. Со цел за подобра систематизација и изучување на филозофијата на правото, во рамки на предметот се изучува: историјата и генезата на филозофско правната мисла, правната онтологија, правната аксиологија, правната гносеологија, правната логика и правната херменевтика.				
11.	Содржина на предметната програма: Прва недела Запознавање со основните предметни содржини по Филозофијата на правото Втора недела Вовед во Филозофијата на правото: Поим, Предмет, Метод, Структура (задолжителни страници : Глава Прва, Дел од 5 до 23, стр. 21-43) Трета недела Историска Генеза на Филозофско-правната мисла I (задолжителни страници: Глава Втора, Дел од 6 до 15, стр. 54-70) Четврта недела Историска Генеза на Филозофско-правната мисла II (задолжителни страници: Глава Втора, Дел од 19 до 23, дел 24 и дел 27, стр. 74-80, 81-84, 86, 87) Петта недела Историска Генеза на Филозофско-правната мисла III (задолжителни страници: Глава Втора, Дел 31, 37, 41, 42, стр. 91-94, 100-103, 108-114) Шеста недела Историска Генеза на Филозофско-правната мисла IV (задолжителни страници: Глава Втора, дел 45, 46, 47, 48, 49, стр. 113-129) Седма недела Историска Генеза на Филозофско-правната мисла V (задолжителни страници: Глава Втора, дел 51, 56, 59, 63, 65, стр. 131-134, 141-144, 149-152, 157- 159, 161-162) Осма недела Правна онтологија (задолжителни страници: Глава Трета, стр. 167-169, 187-203)				

<p>Деветта недела Правна аксиологија (задолжителни страници: Глава Четврта, стр. 230-273)</p> <p>Десетта недела Правна гносеологија (задолжителни страници: Глава Петта, стр. 294-309)</p> <p>Единаесетта недела Правна логика (задолжителни страници: Глава Шеста, стр. 319-343)</p> <p>Дванаесетта недела Правна Херменевтика (задолжителни страници: Глава Седма, стр. 352-375)</p>				
12.	<p>Методи на учење: - Предавање од предметниот професор - вежби, примери и разјаснувања со асистентот - консултации со професорот и со асистентот - интерактивна настава (преку видео-презентации, презентации од страна на студентите) - дебата за суштински концепти на правото и правдата</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на време:	120		
14.	Распределба на расположивото време:	2+1+1		
15.	Форми на наставните активности:	15.1.	Предавања - теоретска настава	2 часа
		15.2.	Вежби, семинари, тимска работа	1 час
16.	Други форми на активности:	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	1 час
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување:			
17.1	Тестови – писмени (прв и втор колоквиум)	2 x 20 = 40 поени		
17.2	Завршен испит (усмен или писмен)	30 поени (за положување се потребни минимум 15 поени!)		
17.3	Присуство и учество (активност)	10 предавања + 10 вежби = 20 поени		
17.4	Семинарска работа / проект (презентација)	5 предадена + 5 одбранета = 10 поени		

			Вкупно: 100 поени
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка):	до 50 бода	5 (пет) = F
		од 51 до 60 бода	6 (шест) = E
		од 61 до 70 бода	7 (шест) = D
		од 71 до 80 бода	8 (осум) = C
		од 81 до 90 бода	9 (девет) = B
		од 91 до 100 бода	10 (десет) = A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит:	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби	
20.	Јазик на кој се изведува наставата:	Македонски јазик, англиски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата:	Самоевалуација	

22	Литература:					
	22.1	З а д о л ж и т е л н а				
		Ред. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Год.
		1.	Владо Камбовски	<i>Филозофија на правото</i>	МАНУ - Скопје	2010
	22.2	Д о п о л н и т е л н а				
		Ред. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Год.
		1.	Алан М. Дершовиц	<i>Битието на правдата (Десет приказни за библиска неправда што доведоа до Десетте заповеди и модерното право)</i>	Арс-Ламина - Скопје	2010
		2.	Алан М. Дершовиц	<i>Писма до младиот адвокат</i>	Арс-Ламина - Скопје	2010
		3.	Карл Маркс	<i>Критика на Хегеловата филозофија на државата и правото</i>	Комунист – Скопје	1988
		4.	Густав Радбрух	<i>Филозофија на правото</i>	УКИМ – Правен факултет „Јустинијан Први“, Скопје	2008

5.	Рајнхард Ципелиус	<i>Филозофија на право (збирка кратки текстови)</i>	Арс-Лamina - Скопје	2011
6.	Група автори [Тадик, Лукиќ, Висковиќ, Бовио, Радбрух и Чавошки]	<i>Филозофија на правото (избор на текстови)</i>	УКИМ – Правен факултет „Јустинијан Први“, Скопје	2007
7.	Светомир Шкарик и Ѓорге Иванов	<i>Политички теории – Антика</i>	Правен факултет „Јустинијан Први“ – Скопје	2006
8.	Светомир Шкарик и Ѓорге Иванов	<i>Политички теории – Среден век</i>	Правен факултет „Јустинијан Први“ – Скопје	2011
9.	Raino Malnes & Knut Midgaard	<i>Политичка филозофија</i>	Феникс – Скопје	2007
10.	Вил Кимлика	<i>Современа политичка филозофија</i>		
11.	Ферид Мухиќ	<i>Логос и/или Хиерархија – Теорија и историја на доктрините на политичката филозофија</i>	Аз-Буки, Скопје	2006
12.	Тони Науновски	<i>Помеѓу филозофското и политичкото</i>	Ѓурѓа, Скопје	1996
13.	Кочо Рацин	<i>Хегел и значењето на Хегеловата филозофија</i>	Literatura , Zagreb + Млада култура - Београд	1931 1939
14.	Редакциски одбор	<i>Филозофија (филозофско списание) – гласило на Филозофското друштво на Македонија</i>	Аз-Буки и Институт за филозофија	*излегува на секои три месеци
15.	Левелен Тед	<i>Политичка антропологија</i>	Скопје	
16.	Роберт Бадентер	<i>Аболиција</i>	Култура, Скопје	2002

	17.	Боуви Фиона	<i>Антропологија на религијата</i>	Скопје	
	18.	Шулу Емили А.	<i>Културна антропологија</i>		
	19.	С. Шаркиќ и Антун Маленица	<i>Pravne teorije i institucije Antike (Tom 1)</i>	Универзитет у Новом Саду - Правни факултет Нови Сад	1994
	20.	Bebhinn Donnelly	<i>A Natural Law Approach to Normativity</i>	Ashgate - Burlington	2007
	21.	Andrea Padovani & Peter G. Stein [ed.]	<i>A Treatise of Legal Philosophy and General Jurisprudence (Vol 7: The Jurists' Philosophy of Law from Rome to the Seventeenth Century)</i>	Springer - Dordrecht	2007
	22.	Roscoe Pound	<i>An Introduction to the Philosophy of Law</i>	New Haven: Yale University Press – London, Oxford	1922
	23.	Matthew Levering	<i>Biblical Natural Law - A Theocentric and Teleological Approach</i>	Oxford University Press	2008
	24.	Ana Marta Gonzalez [ed.]	<i>Contemporary Perspectives on Natural Law - Natural Law as a Limiting Concept</i>	Ashgate - Hampshire, Burlington	2006
	25.	David S. Oderberg & Timothy Chappell [ed.]	<i>Human Values - New Essays on Ethics and Natural Law</i>	Palgrave Macmillan – Hampshire and New York	2004
	26.	Robert P. George	<i>In Defense of Natural Law</i>	Clarendon Press Oxford	1999 [2004]

		27.	Ronald Dworkin	<i>Law's Empire</i>	The Belknap Press of Harvard University Press – Cambridge, Massachusetts, London	1986
		28.	Cees Maris, Frans Jacobs [ed.]	<i>Law, Order and Freedom - A Historical Introduction to Legal Philosophy</i>	Springer – Heidelberg, London, New York	2011
		29.	Georg Wilhelm Friedrich Hegel	Lectures on Natural Right and Political Science (The First Philosophy of Right)	University of California Press – Berkeley, Los Angeles, London	1995
		30.	David Luban	<i>Legal Ethics and Human Dignity</i>	Cambridge University Press	2007
		31.	Ian Hunter & David Saunders [ed.]	<i>Natural Law and Civil Sovereignty - Moral Right and State Authority in Early Modern Political Thought</i>	Palgrave Macmillan - Chippenham and Eastbourne	2002
		32.	Ellen Frankel Paul, Fred D. Miller Jr. & Jeffrey Paul [ed.]	<i>Natural Law and Modern Moral Philosophy</i>	Cambridge University Press	2001
		33.	John Finnis	<i>Natural Law and Natural Rights</i>	Clarendon Press Oxford	1980 [2005]
		34.	Mark J. Cherry	<i>Natural Law and the Possibility of a Global Ethics</i>	Kluwer Academic Publishers & Springer Science – New	2004

					York, Boston, Dordrecht , London, Moscow	
		35.	Mark C. Murphy	<i>Natural Law in Jurisprudence and Politics</i>	Cambridge University Press	2006
		36.	Robert P. George [ed.]	<i>Natural Law Theory – Contemporary Essays</i>	Clarendon Press Oxford	1992 [1994]
		37.	Shirley Robin Letwin	<i>On the History of the Idea of Law</i>	Cambridge University Press	2005
		38.	Mark Tebbit	<i>Philosophy of Law – An Introduction</i>	Routledge – London and New York	2005
		39.	Otfried Höffe	<i>Political Justice – Foundations for a Critical Philosophy of Law and the State</i>	Polity Press	1995
		40.	Samuel Pufendorf	<i>On the Duty of Man and Citizen According to Natural Law</i>	Cambridge University Press - New York, Port Chester, Melbourne, Sydney	1991
		41.	Samuel Pufendorf	<i>The Divine Feudal Law: Or, Covenants with Mankind, Represented</i>	Liberty fund - Indianapolis	2002
		42.	Samuel Pufendorf	<i>Two Books of the Elements of Universal Jurisprudence</i>	Liberty fund - Indianapolis	2009
		43.	Keith C. Culver [ed.]	<i>Readings in the Philosophy of Law</i>	Broadview	2008
		44.	Thomas Hobbes		Cambridge	1928

				<i>The Elements of Law Natural and Politic</i>	University Press	
		45.	Christopher Berry Gray	<i>The Philosophy of Law – An Encyclopedia</i>	Garland Publishing - New York & London	1999
		46.	Martin P. Golding and William A. Edmundson [ed.]	<i>The Blackwell Guide to the Philosophy of Law and Legal Theory</i>	Blackwell Publishing	2005
		47.	Jean-Jacques Burlamaqui	<i>The Principles of Natural and Politic Law</i>	Liberty fund - Indianapolis	2006
		48.	Hugo Grotius	<i>The rights of war and peace (Book I – Book III)</i>	Liberty fund - Indianapolis	2005
		49.	Norberto Bobbio	<i>Thomas Hobbes and the Natural Law Tradition</i>	The University of Chicago Press – Chicago & London	1993
		50.	Richard Cumberland	<i>A Treatise of the Laws of Nature</i>	Liberty fund - Indianapolis	2005

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Организација на Обединети Нации			
2.	Код	4PF106721			
3.	Студиска програма	Медиумски студии и односи со јавноста			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Трета година /VI	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник:	Доц. д-р Јорданка Галева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				

	Со изучување на предметот Организација на Обединети Нации студентите ќе имаат можност да се здобијат со знаење во однос на организацијата и работата на Обединетите Нации и да се запознаат со нејзините активности и цели за развој како на светско ниво, така и конкретно во Република Македонија. Преку изучување на овој предмет студентите ќе имаат можност да разберат како функционираат Обединетите Нации и нејзините агенции, да направат разлика помеѓу резолуциите донесени од нејзините орагни и да се запонзаат со најактуелните програми за развој на светско ниво.			
11.	Содржина на предметната програма: Во содржината предметната програма на предметот Организацијата Обединте Нации се изучува развојот, организацијата и работата на Обединетите Нации, во чиј контекст ќе биде даде даден краток осврт на нејзиното создавање и опис на организацијата и надлежностите на нејзините основни органи: Генерално Собрание, Секретеријатот Советот за Безбедност и Меѓународен суд за правда. Содржината ги опфаќа најважните документи како: Декларацијата и Повелбата на Обединетите нации и Меѓународните пакти и конвенции. Ќе биде направен краток осврт на надлежностите на одредени органи како: УНДП, УНИЦЕФ, УНХЦР, СЗО, ФАО, МОТ, ИОМ, Унифем, Светска Банка, ММФ. Посебен акцент ќе биде ставен на Милениумските развојни цели и Агендата за одржлив развој 2030, Одредени резолуции и активностите на Организацијата и нејзините агенции во Република Македонија.			
12.	Методи на учење: Предавања, Вежби, Консултации			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа =120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	60+15+15+30 (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	/час
		16.3.	Домашно учење	60 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	70 бода	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бода	
	17.3.	Активност и учество	20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за стекнување	Присуство на $\frac{3}{4}$ од часовите на предавање и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик, Англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Џејмс П. Малдун Јуниор, ЏоЕн Фагот Авиел, Ричард Рејтано, Ерл Саливен,	Мултилатералната дипломатија и Обединетите нации денес	Просветно Дело	2009
	2.		Документи на ОН	Обединети Нации	
	3.				
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Неџад Мехмедовиќ	Macedonia at the annual General Debate of the United Nations General Assembly (1993-2018)”	Institute for Public Policy	2018
	2.	Симона Огненовска, Алека Папа	Краток документ за јавни политики, Суштествена вклученост на граѓанските организации во целите за одржлив развој на Обединетите Нации	Македонски центар за меѓународна соработка	2017
	3.				

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Практична настава			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Правни студии			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Втора година/	7.	Број на ЕКТС кредити	2

		четврти семестар		
8.	Наставник	Вонреден професор Марија Амповска, утврден ментор за втора година со Одлука од ННС		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на практични знаења од областа на студиската програма преку директна вклученост на студентите со нивна практична работа во различни јавни и приватни субјекти со дејност од областа на студиската програма.			
11.	Содржина на предметната програма: Студентите изведуваат практична работа што опфаќа нивна задолжителна ангажираност од 30 дена во текот на семестарот со најмалку 1, а најмногу 8 часа на ден. Практичната настава се изведува во капацитетите на единиците на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, каде студентите активно учествуваат во апликативната работа во доменот на студиската програма. Студентите изведуваат практична работа и во јавни и приватни субјекти од областа на студиската програма по претходно склучен договор. Во текот на практичната работа студентите добиваат одредени конкретни работни задачи и истите ги извршуваат под менторство и постојана контрола од менторите на практичната настава и/или одговорните лица кои се и екстерни ментори од надворешните субјекти и на тој начин стекнуваат практични знаења и вештини за што имаат теоретска основа. Во текот на реализацијата на практичната настава студентот е должен да води дневник за секојдневните активности, во кој добива потпис за реализираната дневна активност од интерниот ментор од единицата, како и од екстерниот ментор од надворешните субјекти, во кои ја изведувал праксата.			
12.	Методи на учење: практична работа; консултации со менторите за пракса; водење дневник за практична работа; изработка на самостојна презентација од извршената пракса. Практичната настава која се реализира од областа на студиската програма е усогласена со: - Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10), и - Правилник за начинот и условите за организирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Универзитетски гласник Број 42, септември 2019).			
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часови		
14.	Распределба на расположивото време	0+0+0+30+30 = 60 часови (0+0+2)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	/
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/

		16.2.	Самостојни задачи	30 часови
		16.3.	Домашно учење	30 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		/
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		/
	17.3.	Активност и учество		/
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		/	/
			/	/
			/	/
			/	/
			/	/
			/	/
19.	Услов за потпис и за стекнување 2 ЕКТС		Услов за добивање потпис и за стекнување на 2 ЕКТС е реализација на практичната настава предвидена во студиската програма, предаден дневник со евиденција за секојдневните активности, потпишан од интерен ментор (од факултетот) и екстерен ментор (од институцијата каде студентот ја изведувал практичната настава).	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Ред. број	Автор	Наслов
		Издавач	Година	
		1.		
	22.2.	Дополнителна литература		
		Ред. број	Автор	Наслов
		Издавач	Година	
		1.		

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Практична настава
2.	Код	/
3.	Студиска програма	Правни студии
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв

6.	Академска година / семестар	трета/, шести	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Вон.проф. д-р Кристина Мишева, утврден ментор за трета година со Одлука од ННС			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на практични знаења од областа на студиската програма преку директна вклученост на студентите со нивна практична работа во различни јавни и приватни субјекти со дејност од областа на студиската програма.				
11.	Содржина на предметната програма: Студентите изведуваат практична работа што опфаќа нивна задолжителна ангажираност од 30 дена во текот на семестарот со најмалку 1, а најмногу 8 часа на ден. Практичната настава се изведува во капацитетите на единиците на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, каде студентите активно учествуваат во апликативната работа во доменот на студиската програма. Студентите изведуваат практична работа и во јавни и приватни субјекти од областа на студиската програма по претходно склучен договор. Во текот на практичната работа студентите добиваат одредени конкретни работни задачи и истите ги извршуваат под менторство и постојана контрола од менторите на практичната настава и/или одговорните лица кои се и екстерни ментори од надворешните субјекти и на тој начин стекнуваат практични знаења и вештини за што имаат теоретска основа. Во текот на реализацијата на практичната настава студентот е должен да води дневник за секојдневните активности, во кој добива потпис за реализираната дневна активност од интерниот ментор од единицата, како и од екстерниот ментор од надворешните субјекти, во кои ја изведувал праксата.				
12.	Методи на учење: практична работа; консултации со менторите за пракса; водење дневник за практична работа; изработка на самостојна презентација од извршената пракса. Практичната настава која се реализира од областа на студиската програма е усогласена со: - Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10), и - Правилник за начинот и условите за организирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Универзитетски гласник Број 42, септември 2019).				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часови			
14.	Распределба на расположивото време	0+0+0+30+30 = 60 часови (0+0+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	/	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	/	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/	

		16.2.	Самостојни задачи	30 часови
		16.3.	Домашно учење	30 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		/
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		/
	17.3.	Активност и учество		/
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		/	/
			/	/
			/	/
			/	/
			/	/
			/	/
19.	Услов за потпис и за стекнување 2 ЕКТС		Услов за добивање потпис и за стекнување на 2 ЕКТС е реализација на практичната настава предвидена во студиската програма, предаден дневник со евиденција за секојдневните активности, потпишан од интерен ментор (од факултетот) и екстерен ментор (од институцијата каде студентот ја изведувал практичната настава).	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Ред. број	Автор	Наслов
		Издавач	Година	
		1.		
	22.2.	Дополнителна литература		
		Ред. број	Автор	Наслов
		Издавач	Година	
		1.		

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Практична настава		
2.	Код				
3.	Студиска програма		Правни студии		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Правен факултет		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв		
6.	Академска година / семестар		Четврта / осми	7.	Број на ЕКТС кредити
					4

8.	Наставник	Доцент д-р Јорданка Галева, утврден ментор за четврта година со Одлука од ННС		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на практични знаења од областа на студиската програма преку директна вклученост на студентите со нивна практична работа во различни јавни и приватни субјекти со дејност од областа на студиската програма.			
11.	Содржина на предметната програма: Студентите изведуваат практична работа што опфаќа нивна задолжителна ангажираност од 30 дена во текот на семестарот со најмалку 1, а најмногу 8 часа на ден. Практичната настава се изведува во капацитетите на единиците на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, каде студентите активно учествуваат во апликативната работа во доменот на студиската програма. Студентите изведуваат практична работа и во јавни и приватни субјекти од областа на студиската програма по претходно склучен договор. Во текот на практичната работа студентите добиваат одредени конкретни работни задачи и истите ги извршуваат под менторство и постојана контрола од менторите на практичната настава и/или одговорните лица кои се и екстерни ментори од надворешните субјекти и на тој начин стекнуваат практични знаења и вештини за што имаат теоретска основа. Во текот на реализацијата на практичната настава студентот е должен да води дневник за секојдневните активности, во кој добива потпис за реализираната дневна активност од интерниот ментор од единицата, како и од екстерниот ментор од надворешните субјекти, во кои ја изведувал праксата.			
12.	Методи на учење: практична работа; консултации со менторите за пракса; водење дневник за практична работа; изработка на самостојна презентација од извршената пракса. Практичната настава која се реализира од областа на студиската програма е усогласена со: - Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10), и - Правилник за начинот и условите за организирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Универзитетски гласник Број 42, септември 2019).			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ЕКТС x 30 часа = 120 часови		
14.	Распределба на расположивото време	0+0+0+60+60 = 120 часови (0+0+4)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	/
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	60 часови
		16.3.	Домашно учење	60 часови

17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			/	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			/	
	17.3.	Активност и учество			/	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			/	/	
				/	/	
				/	/	
				/	/	
				/	/	
19.	Услов за потпис и за стекнување 2 ЕКТС			Услов за добивање потпис и за стекнување на 4 ЕКТС е реализација на практичната настава предвидена во студиската програма, предаден дневник со евиденција за секојдневните активности, потпишан од интерен ментор (од факултетот) и екстерен ментор (од институцијата каде студентот ја изведувал практичната настава).		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
	22.2.	Дополнителна литература				
Ред. број		Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.					

